

Grästorps kommun
Årsredovisning 2020

Grästorps kommun

Innehåll

Inledning

- 3 Kommunstyrelsens ordförande summerar året
- 5 Kommundirektören summerar året
- 6 Vision
- 7 Det här är Grästorp
- 9 Organisation

Förvaltningsberättelse

- 10 Översikt över verksamhetens utveckling
- 12 Den kommunala koncernen
- 14 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- 16 Händelser av väsentlig betydelse
- 17 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- 19 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- 33 Balanskravsresultat
- 34 Väsentliga personalförhållanden
- 36 Förväntad utveckling

Räkenskaper

- 37 Resultaträkning
- 38 Balansräkning
- 39 Kassaflödesanalys
- 40 Nothänvisningar
- 51 Redovisningsprinciper
- 53 Driftredovisning
- 55 Investeringsredovisning

Verksamheter

- 56 Allmän verksamhet
- 58 Samhällsbyggnadsverksamheten
- 60 Bildningsverksamheten
- 63 Social verksamhet
- 66 Miljö- och byggnämnden

Revisionsberättelse

- 68 Revisionsberättelse

Kommunstyrelsens ordförande summerar året

KOMMUNALRÅDEN SUMMERAR 2020

2020 var mandatperiodens andra år och det blev ett väldigt annorlunda år med många prövningar i spåren av coronaviruset.

Det visade sig att Grästorp ändå stod väl rustade både genom att vara väl förberedda inom digitalisering och att vi har en väldigt kompetent personal som såg till att hålla viruset utanför verksamheterna i väldigt hög utsträckning. Digitala möten blev vardag både inom förvaltningen och skolan, som ställde om utan större friktioner.

Kommunen stöttade det lokala näringslivet genom att dela ut presentcheckar på totalt 1 300 kronor till alla drygt 500 medlemmar och föreningarna fick ett extra föreningsstöd på totalt omkring en halv miljon kronor, som en liten hjälp för att hålla ut och hålla igång de verksamheter som var genomförbara under pandemiåret.

2019 var det mycket fokus på samhällsbyggnad och 2020 fortsatte i samma anda. Arbete har pågått med tre stora detaljplaner för omkring 300 bostäder och Arena Skubbet-området, och en revidering av översiktsplanen är påbörjad. Att vi minskade med några invånare under året blev återigen ett bevis på att det saknas bostäder på orten. Kommunen fortsätter arbeta långsiktigt med att köpa byggbar mark och planera för fler bostäder, både genom förtätning och utvidgning. Under året blev även den efterlängtda detaljplanen för tomten Lärkfalken godkänd, där 28 trygghetslägenheter ska byggas.

Lunnevidadet genomgick en stor renovering för drygt 20 miljoner och nu väntar vi bara på att pandemirestriktionerna ska släppa så att vi kan välkomna våra invånare dit. Kommunen tog över konserthuset som ska renoveras och anpassas till såväl konserthusverksamhet som till en attraktiv plats för kommunens ungdomar.

Vi arbetar målinriktat för att förbättra det kommunala VA-nätet och under året gjordes renoveringar för 20 miljoner. Dessutom har Grästorp tecknat en avsiktsförklaring med Vänersborgs kommun om att ansluta en VA-ledning till deras VA-nät via Vänersnäs, en investering på 27 miljoner under 2021–2022.

Grästorps näringsliv har etablerat sig i "Sverigetoppen" genom att återigen vara bland de 25 bästa kommunerna i Svenskt Näringslivs ranking. I år hamnade vi på en mycket hedrande 17:e plats.

Samarbeten med andra kommuner fortsätter att öka och det är den självklara vägen för Sveriges alla mindre kommuner. Grästorp är ofta initiativtagare och det är tydligt att en del kommuner är mer framsynta än andra. De sex kommunerna i västra Skaraborg (V6) är ett bra exempel på hur gemensamma krafter kan ge långsiktigt bra resultat, ökad effektivitet och mer valuta för skattepengarna.

Bra verksamhetsresultat och god ekonomi

Vi har ett välutvecklat kvalitetsarbete i Grästorp och verksamheterna visar goda resultat, ofta till en lägre kostnad jämfört med andra mindre kommuner. Som ett kvitto på det har vi precis utnämnts till den mest effektiva kommunen i Sverige!

Årets resultat blev 7,5 procent (27 miljoner) vilket till stor del är ett resultat av en dopad ekonomi då staten har skickat ut väldigt mycket "pandemipengar" till landets kommuner. Men även utan dessa extrapengar har verksamheterna hållit budget och presterat föredömligt goda resultat utifrån politikens uppställda mål.

Vi vill till sist rikta ett stort tack till alla medlemmar och förtroendevalda för ert fantastiska arbete och stora engagemang i Grästorps utveckling. Ni gör skillnad och ni skapar värde för alla invånare och företag i kommunen.

Maria Toll
Kommunstyrelsens vice ordförande

Kent Larsson
Kommunstyrelsens ordförande

Kommundirektören summerar året

2020 blev ett annorlunda år. Att coronaviruset skulle få en så snabb spridning var det nog ingen som trodde i början av januari. Vi har haft en aktiv krisledningsgrupp sedan början av mars 2020. Första delen av året handlade mycket om att upprätta strukturer och rutiner, andra halvan av året blev vi mer påverkade av pandemin med smittade medledare och brukare. Jag skulle ändå vilja sammanfatta hela krisledningen med att vi sammantaget har klarat året väl. Vi har varit påverkade, särskilt vid jul, men vi har jobbat på enligt plan dag ut och dag in och visat en god uthållighet i arbetet. Vi har också haft mycket kompetent personal, inte minst på nyckelfunktioner, vilket har varit en framgångsfaktor.

När jag sammanfattar 2020 från kommundirektörens perspektiv ser jag att vi har lagt mycket tid på att hantera krisen. Jag ser dock också att vi, trots allt, i stor utsträckning har nått även övriga mål och planerade aktiviteter för 2020. Vi blev snabbt digitala under våren, så att möten och politiska sammanträden kunde fortsätta som vanligt. Det har varit en förutsättning för att kunna hålla arbetsångan uppe i organisationen. Vi har även under 2020 fått flera indikationer på att vi håller jämn, hög och god kvalitet inom välfärdsområdet och vi är på god väg att bygga upp en samhällsbyggnadsorganisation som kommer att ta Grästorps in i framtiden. Vi ligger fortsatt högt i näringslivsrankningen och har under året tagit fram flera agila, snabba lösningar för att hjälpa företagare både med värdecheckar till personal, lunchcheckar till gymnasieelever, extra föreningsstöd till föreningar och företagscoach till de företag som önskat. Vi har kort och gott agerat och därmed navigerat oss igenom krisåret 2020.

Jag tycker också att vi har tagit flera viktiga steg vad gäller samverkan inom V6-kommunerna, där vi har en ny samverkansledare anställd. Vi har även granskat kommunalförbundet Göliska IT och vidtagit åtgärder, en ny avsiktsförklaring för V6 håller på att utarbetas och vi har tagit flera viktiga steg för att skapa en gemensam organisation på Halle- och Hunneberg. Att jobba vidare med samverkan fortsätter att vara ett prioriterat område och helt avgörande för att få en välfungerande och mindre sårbar kommun i framtiden.

Sammantaget har 2020 ändå fallit väl ut för Grästorps kommun. Vår goda organisationskultur och Grästorpsandan i samhället har bidragit i stor utsträckning.

Linda Esseholt Hermansson
Kommundirektör

Vision

Vi välkomnar framtiden, vi välkomnar förändring, vi välkomnar dig!

Visionens innebörd

Vi ska alltid vara en öppen och välkomnande kommun, mot varje enskild individ, varje företag och varje organisation som vi möter. Tillsammans ska vi skapa en meningsfull framtid. Vi ska vara lärande, och kreativt ta oss an framtidens möjligheter med glädje och dynamik. Vi ska göra det omöjliga möjligt varje dag.

Vi välkomnar framtiden

I Grästorps lär vi av varandra och av dem vi är till för. Vi samverkar, tänker helhet och innovation för att utvecklas. På så vis kan vi möta och ta vara på framtidens utmaningar och möjligheter.

Vi välkomnar förändring

I Grästorps tar vi vara på kraften vi har tillsammans genom delaktighet. Våra anställda är medledare med stort eget mandat, tillit och hög inflytandegrad. Vi lyssnar på dem vi är till för och utvecklas tillsammans i dialog. Vi är en tillåtande kommun där vi vågar testa och det vi inte kan än lär vi oss tillsammans. Det är det som skapar förändring och som gör att vi skapar framtidens välfärdskommun.

Vi välkomnar dig

I Grästorps välkomnar vi dig oavsett vem du är och var du kommer ifrån. Vi arbetar med värdskap så att våra medborgare, besökare och anställda möts av god service, ett gott bemötande, hög kvalitet, gästfrihet och respekt. Vi tänker värdskap i allt vi gör.

Det här är Grästorp

Kommun är belägen söder om Vänern. Kommunen ligger mitt i Västra Götalands län där centralorten Grästorp har goda väg-, buss- och tågförbindelser. Från Grästorp till Trollhättan/Vänersborg är det cirka tre mil och till Göteborg är det nio mil. Kommunen gränsar till Lidköpings, Vara, Essunga, Trollhättans och Vänersborgs kommuner.

BEFOLKNING 31/12 RESPEKTIVE ÅR

	2020	2019	2018	2017	2016
Årlig förändring	- 8	- 38	- 19	29	5 721
Totalt:	5 685	5 693	5 731	5 750	5 721
- därav 0-6 år	381	384	387	413	410
7-15 år	569	570	584	575	591
16-18 år	173	199	189	209	194
19-24 år	339	348	337	331	342
25-64 år	2 743	2 739	2 783	2 794	2 793
65-84 år	1 280	1 248	1 227	1 222	1 200
85- år	200	205	224	206	191
- varav män	2 874	2 895	2 898	2 916	2 902
- varav kvinnor	2 811	2 798	2 833	2 834	2 819

UTDEBITERING

	2020	2019	2018	2017	2016
Kommunal utdebitering	21,99	21,57	21,57	21,57	21,57

MANDATFÖRDELNING 2019-2022

Totalt 27 mandat i kommunfullmäktige fördelat på:

Moderaterna (M)	10 mandat
Centern (C)	5 mandat
Socialdemokraterna (S)	5 mandat
Sverigedemokraterna (SD)	4 mandat
Liberalerna (L)	1 mandat
Miljöpartiet (MP)	1 mandat
Kristdemokraterna (KD)	1 mandat

Den politiska maktfördelningen domineras av Moderaterna och Centerpartiet. Ordföranden i kommunfullmäktige representerar Moderaterna och i kommunstyrelsen är ordföranden från Moderaterna.

ARBETSMARKNAD

Arbetsstillfällen i Grästorps kommun efter näringsgren (procent)	Grästorp	Riket
Anmärkning: Avser 2019		
Jordbruk, skogsbruk och fiske	10	2
Tillverkning och utvinning	6	11
Energi och miljö	2	1
Byggverksamhet	9	7
Handel	14	12
Transport	4	5
Hotell och restauranger	2	4
Information och kommunikation	2	4
Kreditinstitut och försäkringsbolag	1	2
Fastighetsverksamhet	1	2
Företagstjänster	4	12
Civila myndigheter och försvaret	0	6
Utbildning	10	11
Vård och omsorg	26	16
Personliga och kulturella tjänster med mera	4	5
Okänd bransch	6	1

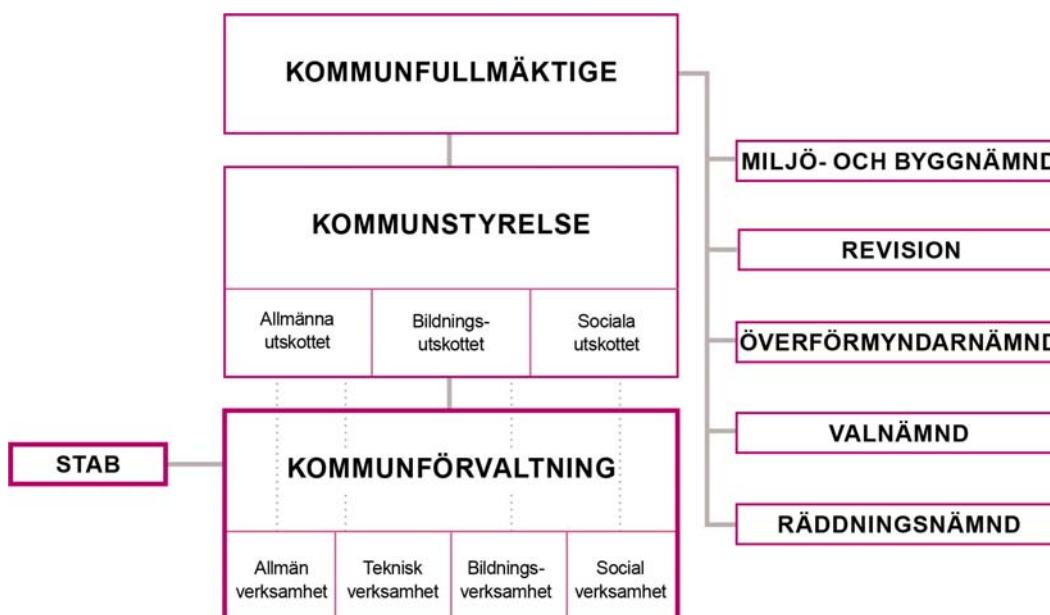
Organisation

Kommunstyrelsen har tre utskott som fungerar som beredningsorgan. Dessutom finns miljö- och byggnämnden som arbetar med myndighetsfrågor och tillsyn inom miljö och byggnation. Räddningsnämnden är gemensam för kommunerna Grästorp, Lidköping, Vara och Essunga.

Kommunstyrelsen fattar alla beslut utom de som beslutas i miljö- och byggnämnden. Det är bara kommunstyrelsen som kan lämna förslag till kommunfullmäktige och ge uppdrag till kommunens gemensamma förvaltning. Utskottens främsta uppgifter omfattar dessa områden:

- Verksamhets- och kvalitetsuppföljning
- Beredning för förslag till mål, inriktningar och särskilda uppdrag
- Medborgardialog
- Beslut i enskilda individärenden

Det allmänna utskottet är även personalutskott.

Översikt över verksamhetens utveckling

Årets resultat blev 27,1 mkr, vilket motsvarade 4 771 kronor per invånare. Resultatet var 18,2 mkr högre än budgeterat. I årets resultat ingår 6,5 mkr som jämförelsestörande intäkt. I årets resultat ingår 6,5 mkr som jämförelsestörande intäkt. Jämfört med 2019 ökade resultatet med 15,1 mkr.

Nettokostnadernas ökning på 1,5 procent var lägre än ökningen av skatte- och bidragsintäkterna, som ökade med 5,3 procent jämfört med 2019. Största delen av intäktsökningen bestod av utökade generella statsbidrag.

Grästorps kommun uppfyllde kommunallagens krav på en ekonomi i balans och kravet på god ekonomisk hushållning. Genom kostnadseffektiva lösningar och budgetdisciplin kan Grästorp även framöver ha en stabil ekonomi och långsiktigt klara en nivå som uppfyller kraven för god ekonomisk hushållning. Investeringarna uppgick till 78,6 mkr netto. Investeringarna kunde inte finansieras enbart genom årets resultat och avskrivningar, vilket gjorde att kommunen tog nya lån samtidigt som likviditeten minskade.

Soliditeten minskade därför också jämfört med 2019. Finansnettot var positivt och bidrog med 0,8 mkr till kommunens resultat.

Ekonomi i sammandrag NYCKELTAL

		2020	2019	2018	2017	2016
Antal invånare 31 dec		5 685	5 693	5 731	5 750	5 721
förändring under året		- 8	- 38	- 19	29	77
Verksamhetens						
kostnader, inkl avskrivning	mkr	428,5	417,7	433,5	433,9	426,2
intäkter	mkr	107,8	101,3	107,0	123,4	126,2
nettokostnader	mkr	336,2	331,3	326,5	310,5	300,0
nettokostnader/invånare	kr	59 133	58 193	56 966	54 007	52 438
Nettoinvesteringar	mkr	78,6	37,5	29,2	48,5	17,4
Nettoinvesteringar/invånare	kr	13 832	6 594	5 105	8 428	3 044
Utdebitering	%	21,99	21,57	21,57	21,57	21,57
Skatteintäkter	mkr	265,7	258,0	251,2	243,4	231,6
Totala tillgångar	mkr	477,9	406,4	398,3	361,2	331,2
Totala tillgångar/invånare	kr	84 013	71 379	69 506	62 810	57 890
Anläggningstillgångar/invånare	kr	67 644	55 383	52 621	49 539	44 013
Omsättningstillgångar/invånare	kr	15 532	15 061	16 885	13 271	13 877
Avsättning/skuld, pensioner	mkr	7,1	7,0	6,3	5,0	4,5
Ansvarsförbindelse, pensioner	mkr	131,3	133,5	134,1	137,0	138,1
Anläggningslån, faktisk skuld	mkr	151,3	122,6	126,9	102,9	87,0
Låneskuld/invånare	kr	26 611	21 539	22 003	17 895	15 207
Eget kapital	mkr	211,9	184,8	172,7	166,6	153,5
Eget kapital/invånare	kr	37 227	32 459	30 142	28 979	26 833

		2020	2019	2018	2017	2016
Soliditet	%	44	46	43	46	46
Soliditet inkl ansvarsförbindelse	%	17	13	10	8	5
Borgen och förpliktelser ¹⁾	mkr	247,5	227,2	212,2	200,9	178,6
Borgen och förpliktelser/invånare	kr	41 366	39 903	37 032	34 942	31 214
Likvida medel	mkr	49,0	51,6	64,4	44,7	35,0
Likviditet ²⁾	%	88	104	114	94	100
Finansnetto	mkr	0,8	- 1,0	- 0,5	- 0,9	- 1,0
Årets resultat/invånare	kr	4 771	2 115	1 067	2 282	1 128
Årets resultat i % av skatt och statsbidrag	%	7,5	3,5	1,8	4,1	2,1

¹⁾ Exklusive ansvarsförbindelse pensioner.

²⁾ Likvida medel och korta fordringar/korta skulder.

Den kommunala koncernen

Sammanställd redovisning

Redovisningen ger en samlad bild av den totala ekonomiska ställningen för kommunen och dess bolag. I den sammanställda redovisningen ingår Grästorps kommun och Grästorps Fjärrvärme AB, GFAB. Bedömningen är att Grästorps Fjärrvärmes bidrag till koncernredovisningen inte är av väsentligt värde. Därför lämnas uppgifter om sammanställda räkenskaper endast i upplysningssyfte. Sammanställningen baseras på kommunens och bolagets resultat- och balansräkningar. Alla interna mellanhavanden är borttagna från redovisningen. Kommunens redovisningsprinciper var vägledande när redovisningen upprättades. I aktiebolag anses kommunen ha ett väsentligt inflytande om den har en röstandel på minst 20 procent, vilket gäller för Grästorps Fjärrvärme där kommunens andel är 40,2 procent. Bolaget ägdes tidigare helt av Grästorps kommun, men numera äger Lantmännen Agrovärme AB, resterande andel på 59,8 procent.

Grästorps Fjärrvärme AB producerar och säljer fjärrvärme i Grästorps tätort. Energin framställs av biobränsle och distribueras via fjärrvärmekulvert till fastigheter i Grästorps tätort. Panncentralen i Grästorp är integrerad med kulvertnätet. Bolagets verksamhet är anmälningspliktig enligt miljöbalken. Den anmälningspliktiga produktionen stod för den klart dominerande delen av bolagets nettoomsättning. Bolaget har ett kontrollprogram för att besiktiga utsläpp och ta hand om restprodukter.

Bolagets resultat 2020 blev 1,2 mkr efter bokslutsdispositioner. Försäljningsintäkterna uppgick till 8,3 mkr och kostnaderna, inklusive avskrivningar och bokslutsdispositioner, var 7,1 mkr, vilket gav ett rörelseresultat på 1,2 mkr. Bolagets balansomslutning blev 28,5 mkr, varav eget kapital var 27,3 mkr. Bolaget har inga långfristiga skulder och soliditeten uppgick till 96 procent.

Grästorps kommun är även delägare i andra verksamheter där kommunens andel är mindre än 10 procent. Kommunens ekonomiska åtagande i dessa verksamheter är försumbart och ingår därför inte i den sammanställda redovisningen. Kommunens engagemang i Kooperativa hyresrättsföreningen Trygga Hem i Grästorp ingår heller inte i sammanställningen.

Kommunen är medlem i Göliska IT, ett kommunalförbund som ägs gemensamt av kommunerna Essunga, Götene, Lidköping, Skara, Vara och Grästorp. Göliska IT levererar it-drift till medlemskommunerna och flera kommunala bolag. Grästorps ägarandel är 6,2 procent. Det är en relativt liten andel och därför ingår bolaget inte i den sammanställda redovisningen.

Kommunen är också medlem i Skaraborgs Kommunalförbund, Tolförmedling Väst samt Samordningsförbundet Trollhättan, Lilla Edet och Grästorp.

SAMMANSTÄLLD RESULTATRÄKNING 2020

Belopp i tkr	Kommunen	Koncernen	Koncernen	
			2019	2018
Verksamhetens intäkter	107 793	110 011	103 604	109 164
Verksamhetens kostnader	- 428 525	- 429 884	- 419 487	- 421 598
Avskrivningar	- 15 439	- 15 686	- 15 051	- 13 620
Verksamhetens nettokostnader	- 336 171	- 335 558	- 330 935	- 326 054
Skatteintäkter	265 699	265 699	257 770	251 162
Generella statsbidrag	96 796	96 796	86 552	81 948
Finansiella intäkter	781	783	796	1 037
Finansiella kostnader	20	- 115	- 1 779	- 1 544
Resultat före extraordinära poster	27 125	27 605	12 404	6 550
Årets resultat	27 125	27 605	12 404	6 550

SAMMANSTÄLLD BALANSRÄKNING 2020

Belopp i tkr	Kommunen	Koncernen	Koncernen	
			2019	2018
TILLGÅNGAR				
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	384 554	391 870	323 142	304 299
Immateriella anläggningstillgångar	2 158	2 332	624	561
Nyttjandetilstånd	2 158	2 332	624	561
Materiella anläggningstillgångar	372 416	377 206	309 905	288 547
Mark, byggnader och tekniska anlägggn.	359 745	359 996	294 407	272 956
Maskiner och inventarier	12 671	17 210	15 499	15 591
Finansiella anläggningstillgångar	9 980	12 332	12 612	9 592
Aktier och andelar	9 980	7 292	6 192	8 492
Långfristiga fordringar	0	0	1 100	1 100
Bidrag till statlig infrastruktur	5 040	5 040	5 320	5 600
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	88 300	94 777	91 450	102 014
Förråd	- 169	- 156	63	60
Fordringar	39 500	39 967	34 663	33 111
Kassa och bank	48 969	54 966	56 725	68 843
SUMMA TILLGÅNGAR	477 894	486 646	414 591	406 313
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
EGET KAPITAL	211 913	220 182	192 570	180 087
Därav årets resultat	27 125	27 605	12 404	6 549
AVSÄTTNINGAR	14 153	14 153	16 169	14 916
Pensioner och liknande förpliktelser	7 094	7 094	7 015	6 258
Avsättningar	7 059	7 059	9 154	8 658
SKULDER	251 828	252 311	205 852	211 310
Långfristiga skulder	151 284	151 284	122 876	126 098
Kortfristiga skulder	100 544	101 027	82 976	85 212
SUMMA EGET KAPITAL, AV-SÄTTNINGAR OCH SKULDER	477 894	486 646	414 591	406 313

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Skatteunderlaget

Kommunalskatten är kommunens största intäkt. När tillväxten i Sverige saktar ner påverkas antalet arbetade timmar och skatteunderlagets utveckling. År 2020 har konjunkturen svängt kraftigt, vilket gör att skatteunderlagets utveckling försvagades, och redan under våren förutsåg kommunen ett stort tapp i skatteintäkter. Samtidigt har olika åtgärder som till exempel statliga permitteringsstöd motverkat de negativa effekterna. Ändå bromsade skatteunderlagets utveckling och trots att Grästorps kommun höjde skattesatsen med 0,42 öre inför 2020 uteblev den förväntade intäktsökningen och istället minskade skatteintäkterna.

Befolkningsutveckling

En viktig del i den kommunala ekonomin är hur befolkningen förändras. Ett ökat invånarantal är viktigt för kommunens skatteintäkter och intäkter från generella statsbidrag inom utjämningsystemen. Om antalet invånare minskar, minskar även skatte- och bidragsintäkter.

Vid årsskiftet hade kommunen 5 685 invånare. Det var en minskning med 8 personer under året. Födelsenettet (skillnaden mellan antalet födda och avlidna) var negativt samtidigt som nettoinflyttningen till kommunen ökade.

Mellan 2010 och 2020 har Grästorps befolkning minskat med 91 invånare. Befolkningen i åldersgrupperna 0–18, 19–24 och 25–64 år har minskat under tioårsperioden medan åldersgruppen 65 år och äldre har ökat. Även åldersgruppen 85 år och äldre ökar. Befolkningsstrukturen väntas påverka kommunens kostnadsfördelning åren framöver.

Kommunen har tagit fram nya detaljplaner vilket ger goda förutsättningar för den som vill bygga och bo i Grästorp. Målet är en kontinuerlig ökning av antalet invånare framöver.

Pandemins påverkan på resultatet

Statliga stimulanser kopplade till coronavirusets konsekvenser för samhällsekonomin påverkade kommunens resultat och ekonomiska ställning positivt. Regeringen aviserade extra generella statsbidrag vid flera tillfällen och dessa har också utbetalats under året. Extra generella statsbidrag översteg intäktstappet från skatteintäkter och förbättrade därför resultatet.

Även andra åtgärder som ersättning av sjuklönekostnader och nedsättning av arbetsgivaravgifter förbättrade resultatet. De ersättningar kommunen fått från staten för sjuklönekostnader redovisas som en verksamhetsintäkt. Ersättningar för perioden april till och med juli redovisas i respektive verksamhet.

Kommunen har även fått ersättning för vissa merkostnader som covid-19-pandemin har lett till. Den ersättning Grästorps kommun har fått från Socialstyrelsen redovisas i sin helhet inom social verksamhet.

Pandemin har också påverkat kommunens personalkostnader som varit lägre än budgeterat. Det beror främst på effektiv personalplanering, och att vissa verksamheter varit stängda under delar av året.

Jämförelsestörande intäkt

Grästorps kommuns övertagande av konserthuset gav en jämförelsestörande intäkt på 6,5 mkr som ingår i verksamhetens intäkter. Konserthuset tas också upp som en tillgång för motsvarande belopp.

Verksamhetsförändringar

Personal för Lunnevibadet bytte organisatorisk tillhörighet från samhällsbyggnadsverksamhet till allmän verksamhet under året. Budgeten är inte justerad för bytet, vilket gör att samhällsbyggnadsverksamhet lämnade överskott för den delen av budgeterade kostnader som inte längre belastar denna verksamhet. Motsvarande underskott redovisades inom allmän verksamhet där de faktiska kostnaderna för badets personal redovisas.

Händelser av väsentlig betydelse

Grästorps kommun beslutade om en ny styr- och ledningsmodell inför budgetåret 2020. Målen som följs upp i årsrapporten är de som finns i den nya modellen. Rapporten ser också annorlunda ut till följd av modellen.

Covid-19-pandemin har givetvis påverkat kommunens verksamhet och ekonomi, och flera verksamheter har behövt göra nedstängningar under delar av året. Generösa provtagningar har varit en framgångsfaktor i arbetet med att bekämpa viruset, liksom kommunens samverkan med Capio Vårdcentral.

Grästorps kommun tecknade ett överlåtelseavtal med Bygdegårdsföreningen Grästorps konserthus om att ta över ägandeskapet av konserthuset, utan betalning. Enligt redovisningsregelverket och RKR:s rekommendationer ska tillgångar som tagits emot utan ersättning, eller till en ersättning som är väsentligt lägre än tillgångens verkliga värde, redovisas till det verkliga värdet vid förvärvstidpunkten. Fastigheten har värderats av en extern värderare till 6,5 mkr och tas upp som tillgång i bokföringen. Det innebär också en engångseffekt på resultatet i form av en intäkt på samma belopp.

I samband med övertagandet av konserthuset tecknade kommunen ett nyttjanderättsavtal med föreningen för att få använda konserthuset från och med överlåtelsen. Kommunen avser att rusta upp konserthuset och bygga om lokalerna för att, vid sidan av konserthusets övriga verksamhet, skapa utrymme för ungdomsverksamheten som länge saknat egna lokaler.

Tidigare har Grästorps kommun haft samarbetsavtal kring löneadministration med Skövde kommun. År 2020 bytte kommunen löneadministratör till Lidköpings kommun och bytte därmed även system för löne- och personaladministration till samma system som används av Lidköping.

Kooperativa hyresgästföreningen Trygga Hem vann markanvisningstävlingen som utlystes i augusti för byggnation av trygghetslägenheter på fastigheten Lärkfalken 9. Lägenheterna väntas bli klara till år 2023. Kommunen har kö till trygghetslägenheter och bedömningen är att det redan 2021 behövs omkring 40 lägenheter.

Flera detaljplaner påbörjades under året, bland annat för Brännebacka, området kring Skubbet och Söderskogen.

Lunnevibadet har totalrenoverats under de senaste åren. Renoveringen görs på EPCM-entreprenad¹ och kostnaderna för projektet har blivit större än beräknat. Kommunen har skjutit till mer pengar till projektet och Nya Lunnevibadet väntas kunna öppna för allmänheten våren 2021.

Kommunen har tecknat en avsiktsförklaring med Vänersborgs kommun gällande vattenförsörjning eftersom VA-nätet mot Vänersnäs behöver förstärkas. Avsiktsförklaring och VA-försörjningsavtal planeras också för ledningssträckningen mot Järpås i Lidköpings kommun.

Kommunen har även beslutat att byta ut sin fordonsflotta mot elfordon.

Beslut om nya finansiella mål och mål för god ekonomisk hushållning togs i samband med verksamhetsplan och budget för 2021. Det innebär bland annat att kommunen sätter finansiella mål över femårsperioder och dessa mål omfattar ett resultatmål och ett mål för självfinansieringsgrad av investeringar.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrmodell

Grästorps styr- och ledningsmodell bygger på principerna för tillitsbaserad styrning. En tillitsbaserad styr- och ledningsmodell bygger på dialog, mer delegering och mindre detaljstyrning. Det ger förutsättningar för medledarskap, växande och kunskapsutveckling. Den politiska styrningen fokuserar här mer på prioritering av områden och uppföljning genom dialoger, än i traditionella modeller. I en tillitsbaserad styr- och ledningsmodell är kommunikation och dialog mellan förtroendevalda och tjänstepersoner en röd tråd. Dialogen i sig är en förutsättning för tillit, engagemang och delaktighet i hela verksamheten.

Så fungerar modellen

Syftet med en styr- och ledningsmodell är att kommunens invånare ska veta vad de kan förvänta sig av kommunens verksamhet och vad som är prioriterade utvecklingsområden. Modellen klargör även rollfördelningen mellan politiker och tjänstepersoner. Politiker beslutar om mål, kvalitet och ekonomi. Chefer och medledare beslutar om hur arbetet ska utföras för att nå mål, kvalitet och god ekonomi. Modellen säkerställer att kommunen gör rätt prioriteringar och lägger tid och resurser på rätt saker utifrån målen.

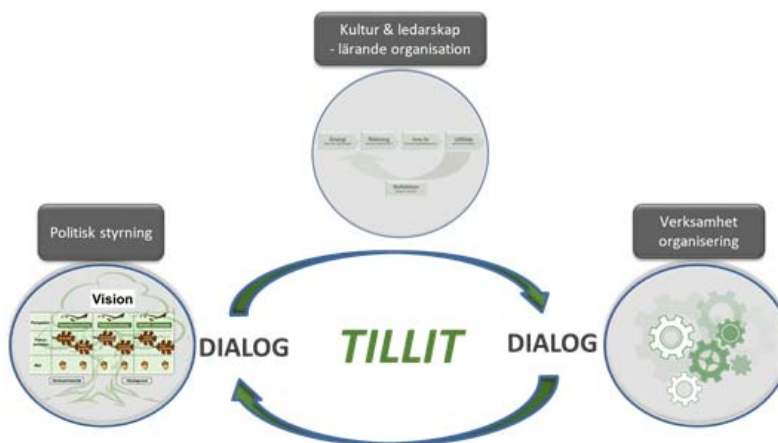
Det kommunala uppdraget delas in i tre olika perspektiv:

- Samhällsutveckling
- Välfärdsutveckling
- Attraktiv arbetsplats

Perspektivet samhällsutveckling beskriver hur kommunen bör utvecklas för att vara attraktiv och välkomnande för dem som bor och vistas i Grästorp.

Perspektivet välfärdsutveckling beskriver hur skola, vård och omsorg bör utvecklas för att ge alla invånare, från barn till unga, vuxna och gamla, förutsättningar till ett bra liv, både i arbetslivet och på fritiden.

Perspektivet attraktiv arbetsplats beskriver hur kommunens verksamhet som arbetsplats bör utvecklas för att vara effektiv, ha rätt kompetens och personal som trivs.

Budget och verksamhetsplan

Verksamhetsplan för det kommande året antas av fullmäktige i november varje år. Verksamhetsplanen följer styrmodellen och fastställer vilka mål verksamheten ska arbeta mot. Samtidigt antar fullmäktige budget för nästkommande år och en ekonomisk plan för de två nästkommande åren. Budgeten fastställs tillsammans med verksamhetsplanen och ska bygga på principer för god ekonomisk hushållning och kommunens finansiella mål.

Uppföljning

Kommunen följer upp ekonomi och verksamhet kontinuerligt under året. Resultatet redovisas för kommunfullmäktige två gånger om året. Redovisningarna omfattar delårsbokslut och årsredovisningen.

Kommunen gör ekonomisk uppföljning kontinuerligt enligt kommungemensamma rutiner och rapporterar löpande till kommunstyrelsen. Syftet är att ha kontroll på hur ekonomin i kommunen utvecklas, kunna bedöma om kommunen kommer att nå resultatmålet vid årets slut och att kommunen lever upp till begreppet god ekonomisk hushållning.

Måluppfyllelsen följs upp genom dialog mellan tjänstepersoner och förtroendevalda. I dialogen diskuterar de olika parterna måluppfyllelsen, om målen har nåtts och om verksamheten håller önskad kvalitet. Dialogen ger en mångfasetterad bild av nuläget och är ett viktigt styrmedel för att öka förståelse, samsyn och tillit i målarbetet och verksamhetens utveckling. Dialogen sker på alla nivåer och även genom de verksamhetsmål som verksamheten tar fram och som fullmäktige fastställer samtidigt som de antar verksamhetsplanen.

Finanspolicy

Finanspolicy fastställer mål och riktlinjer för den finansiella hanteringen i kommunen. Policyn inkluderar de föreskrifter som kommunstyrelsen enligt kommunallagen ska fastställa för kommunens medelsförvaltning. Policyn tar hänsyn till risker kopplade till den finansiella hanteringen samt riktlinjer för kommunkonto, likviditet, upplåning, utlåning, medelsplacering och borgensåtagande.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Mål för god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen ange mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. I Grästorps styrmodell finns sammanlagt 15 mål indelade under de tre perspektiven. Målen i styrmodellen är övergripande och gäller alla kommunens verksamheter. I verksamhetsplanen är målen kopplade till olika mått. Verksamhetsmåten lyfter fram väsentliga kvantitativa och/eller kvalitativa indikatorer men är inte målet i sig, utan är till för att visa hur kommunen ligger till på vägen till att nå målet.

För ekonomin ska kommunen ange de finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige beslutade 2013 om fem sådana finansiella mål. De redovisas separat i avsnittet Finansiella mål.

Sammanfattande analys och måluppfyllelse

Grästorps kommun bedömer god ekonomisk hushållning i verksamheterna utifrån en sammanfattande bedömning av de 15 verksamhetsmålen, där måluppfyllelsen var god för 12 av dessa verksamhetsmål, och resterande tre hade tillräcklig måluppfyllelse. Utifrån måluppfyllelsen är bedömningen att kommunen uppfyllt kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Finansiella mål kopplade till god ekonomisk hushållning redovisas i avsnittet Finansiella mål.

Mål	Måluppfyllnad
God ekonomisk hushållning, sammanfattande analys av verksamhetsmål	

Samhällsutveckling

Perspektivet samhällsutveckling beskriver hur kommunen ska utvecklas för att vara attraktiv och välkomnande för nya invånare och dem som bor och vistas i Grästorp.

Grästorp behöver arbeta med samhällsutveckling som en grund för att öka sin attraktionskraft, både för att locka fler kommuninvånare och för att skapa trivsel hos dem som redan bor här. Fler bostäder ger möjlighet till ökad befolkning vilket ökar skatteintäkter som behövs för att leverera välfärdstjänster. Att arbeta med detaljplaner, bygga bostäder och bygga bättre infrastruktur är viktiga delar både nu och framåt. Ett prioriterat område är även att göra Grästorp mer välkomnande genom att utveckla centrummiljön.

Det är viktigt att grästorpare har tillgång till goda rekreativsmöjligheter, naturupplevelser, kulturarrangemang och ett aktivt föreningsliv. Det är också viktigt att fortsätta stärka regionen kring Grästorp med infrastruktur och satsningar på besöksnäringen. Nycklar till att utveckla destinationen Grästorp är innovation, tillit och nyfikenhet.

Att ha ett gott företagsklimat fortsätter vara ett prioriterat område i Grästorp. Goda och frekventa dialoger med näringslivet, serviceinriktade tillståndprocesser, stöd i kompetensförsörjning och företagsevenemang är viktiga delar i den fortsatta utvecklingen.

För ett hållbart samhälle är samverkan ett måste för att Grästorps kommun ska lyckas erbjuda god service till alla medborgare. Alla är viktiga för att skapa förutsättningar för välfärd inom samhällsområdet.

Bo och leva

Målen inom området bo och leva belyser utvecklingen kring målet att öka antalet kommuninvånare och att Grästorps kommun ska vara en attraktiv och trivsamt boendekommun.

MÅL

Mål

Verksamhetsmåttens måluppfyllelse

Kontinuerlig ökning av kommuninvånare

Summering av dialog i utskott

En kontinuerlig ökning av kommuninvånare är ett prioriterat mål. Befolkningen minskade med åtta personer från 2019 till 2020. Det var en förväntad utveckling och kommunen arbetar med revidering av översiktsplan, marknadsföring och dialoger med grästorpare via olika forum. Dessa dialoger visar positiva resultat och därför bedöms målet som delvis uppfyllt.

Under året har kommunen byggt åtta nya bostäder, fem enbostadshus och tre lägenheter.

En stor satsning på detaljplanearbete pågår. Kommunen har gjort stora investeringar som fortsätter ett antal år framöver. Mycket av arbetet 2020 kommer att ge resultat om några år. Det gör att kommunen ser goda möjligheter att uppfylla målet och vända befolkningstrenden.

Fokus framöver är att skapa nya bostäder och upprätthålla en god boendemiljö för att möjliggöra en fortsatt utveckling av Grästorp. Det är också viktigt att arbeta för att öka sysselsättningen. Arbetslösheten i Grästorp är lägre än i regionen och riket. Grästorps geografiska placering ger stora valmöjligheter kring arbete och högre studier med närhet till såväl Lidköping och Trollhättan som till Göteborg, vilket kommunen bör kunna dra fördel av.

Att öka antalet kommuninvånare är ett långsiktigt och viktigt arbete som kräver prioriteringar och samverkan med externa aktörer.

Välkommande miljö för gemenskap och sammanhang

Summering av dialog i utskott

Kommunen har genomfört flera trygghetsdialoger med olika målgrupper. Dialogerna visar att en stor majoritet upplever att Grästorp är en trygg plats att bo och leva på. Målet bedöms som helt uppfyllt.

2020 har kommunen fokuserat på att skapa fler mötesplatser och en attraktiv miljö i centrum och i anslutning till tätorten, genom arbete med bland annat Nordstadsparken och centrumutveckling. Projektet Förbifart Grästorp pågår med syfte att leda om den tunga trafiken från Grästorps samhälle. Arbete med landsbygdsutveckling och landsbygdsråden har pågått med flera dialoger, studiebesök och andra aktiviteter.

Kommunen har förstärkt biblioteket med en digital coach för att motverka digitalt utanförskap. Covid-19-pandemin har påskyndat den digitala utvecklingen och kommunen började sända kommunfullmäktigemöten digitalt vilket har varit uppskattat. Kulturkvällar och andra kulturella aktiviteter har ställts om till digitala arrangemang och varit välbesökta. Digitala mötesplatser har också erbjudits för ungdomar.

Utifrån det kraftigt ökade intresset för utomhusaktiviteter på grund av pandemin har kommunen ställt i ordning grillplatser. Skubbet har fått breddade leder och belysning, och arbetet fortsätter med Platåbergens Geopark och vandringsleder längs Halle- och Hunneberg.

Framöver behöver kommunen arbeta för att locka tillbaka folk till föreningsliv och aktiviteter efter pandemin. Det är viktigt att såväl föreningslivet som de äldre i samhället hittar tillbaka till olika sammanhang. Övertagande av konserthuset är en möjlighet att erbjuda fler aktiviteter för ungdomar. Verksamheten har lagt mycket energi på att skapa en välkommande miljö för gemenskap och sammanhang, ett arbete som fortsätter.

Kommunen bedriver ett systematiskt hållbarhetsarbete**Summering av dialog i utskott**

Fullmäktige har antagit utvecklingsplan under året där klimatsmarta val är ett fokusområde. Kommunen har även antagit klimatlöften. En plan för informationsåtgärder till allmänheten har tagits fram med syfte att ändra attityder och tydliggöra kommunens ambitioner och konkreta arbete inom hållbarhetsområdet. Målet bedöms som delvis uppfyllt.

Arbetet med hållbarhetsfrågor pågår. Projektet Rätt från slätt har dragits igång med syfte att undersöka lokala affärsmöjligheter kring gröna proteiner. Smart-projektet är också igång där målet är att hitta lösningar och möjligheter för hållbara resor till besöksmål. Kommunen har även antagit en cykelplan för Grästorps tätort samt ett inriktningsdokument kring cykelåtgärder för landsbygden, och påbörjat bygget av en cykelväg mot Flakeberg.

Diskussioner pågår om att ingå avtal i Avfallssamverkan Östra Skaraborg med möjlighet till grönare avfallshantering.

Arbete pågår också med att ta fram en laddinfrastrukturplan för fordon.

I helhet anser politiken att hållbarhetsarbetet är i fas. Det saknas dock någon som ansvarar för hållbarhetsfrågor, framförallt i de olika samverkansorgan där kommunen ingår. Idag finns flera medledare som hanterar olika frågor om hållbarhet. Fördelen med flera som arbetar med dessa frågor är att det är många som tänker in hållbarhetsperspektivet i sitt arbete, varje dag. Risker när en specialist tillsätts är att ansvaret för hållbarhetstänk hamnar hos en individ istället för att spridas i organisationen.

Arbetet med att minska matsvinnet fortsätter och råvaruåtgången har minskat med 7 procent inom förskolan och äldreomsorgen och med 8 procent inom grundskolan. Miljöpåverkan från måltiderna mätt i koldioxidekvivalenter (CO₂e) har minskat med 20 procent jämfört med 2019.

Tjänsteresorna har minskat på grund av covid-19 och istället har verksamheten haft mer digitala möten, vilket sparar tid och är bra för miljön.

Källsorteringen är ett viktigt utvecklingsområde. En prioritering framåt är också att fortsätta tydliggöra verksamhetens arbete och sprida information till medborgare om hur de kan leva mer hållbart.

Verka och vistas

Fokusområdet verka och vistas har som inriktning att utveckla förutsättningar för näringsliv, turism och Grästorp som en välkomnande kommun med gott värdskap.

MÅL**Välstånd samt växande näringsliv och besöksnäring****Summering av dialog i utskott**

Det sammanfattande omdömet om Grästorps företagsklimat blev 4,5 på en femgradig skala 2020, vilket gav Grästorp en fjärdeplats i Sverige i Svenskt Näringslivs enkät. När det gäller den totala rankningen hamnade Grästorp på plats 17 av landets kommuner. NSG:s (Näringslivssamverkan Grästorp) styrelse har tillsammans med kommunens representanter gått igenom företagsklimatet. Det finns en samsyn kring att kommunen har ett välfungerande näringsliv och en god och nära dialog med näringslivet. Därför bedöms målet som uppfyllt.

Grästorp har fått ett nytt vandrarhem. Campingen och Lunnevibadet har varit stängda under 2020. Antalet gästnätter 2020 minskade till 1 606, beroende på pandemin. Kommunen ingår i flera nätverk inom Skaraborgsregionen och Västra Götaland för att utveckla besöksnäringen.

Framöver fortsätter arbetet med att identifiera och tydliggöra möjligheter till besöksnäring i kommunen. Dätern kan bli ett viktigt besöksmål i framtiden och det finns ett behov av att hitta fler platser som passar för "hemester".

Politiken anser att det görs ett gott arbete för att nå detta mål och att det är mycket viktigt att fortsätta ha ett företagsklimat av högsta kvalitet.

God och nära service

Summering av dialog i utskott

Grästorp är bland de fem bästa i Sverige på service och bemötande till företag. Målet bedöms som väl uppfyllt. Kommunen har lyckats behålla en hög kvalitet på sin service och klarat handläggningstider trots covid-19 och mer distansarbete. E-tjänster för bygglov har tagits fram och insatser har gjorts i form av bland annat nya infopoints och kartor för att besökare ska uppleva bra service och gott värdskap. De kommunala rastplatserna i kommunen är väl underhållna och får många positiva omdömen. Under året har extra mycket arbete lagts på det digitala bemötandet av turister. Politiken anser att verksamheten bedriver ett gott arbete inom detta område. Att sårbarheten präglar en liten organisation är svårt att komma ifrån, men de många samarbeten kommunen har är ett sätt att motverka det. Framöver behöver kommunen prioritera en modernisering av hemsidan. Under pandemin har det visat sig hur stor betydelse internkommunikationen och tekniska förutsättningar har för att kommunicera ut saker i god tid till medborgare. Även mer information om föreningslivet ska prioriteras framöver.

Välfärdsutveckling

Perspektivet välfärdsutveckling beskriver hur kommunen ska utveckla skola, vård och omsorg för att ge alla invånare, unga som gamla, förutsättningar för ett bra liv.

Hur kan välfärden upprätthållas genom de utmaningar som väntar? Grästorp har gjort tydliga val att välkomna framtiden, välkomna förändring och välkomna dig. Det innebär att ta tillvara möjligheterna med digitalisering, globalisering, mångfald, hög förändringstakt och underifrånperspektiv, i en lärande kommun som tar sig an framtidens utmaningar genom att vara snabba, agila, dynamiska och även ha ett hållbarhetsperspektiv i all utveckling. Digitalisering och innovation är viktiga delar i den fortsatta välfärdsutvecklingen men för att leva upp till begreppet "vi välkomnar dig" krävs värdskap och gott bemötande i alla verksamheter. Det goda mötet mellan människor behöver vara en fortsatt prioritering.

Den digitala revolutionen är den mest kraftfulla och dramatiska i modern tid, och öppnar upp för helt nya möjligheter.

Fysisk rörelse är betydelsefullt för långvarigt välmående och bidrar till att skydda mot psykisk ohälsa. Fysisk aktivitet ska finnas med som en naturlig del i all planering, både för yngre och äldre.

Samarbetet mellan skola och socialtjänst är en självklarhet för att kunna göra tidiga insatser. Därför är förebyggande insatser något kommunen ska fortsätta prioritera.

Värdeskapande och välkomnande

Målen inom fokusområdet värdeskapande och välkomnande lyfter fram vikten av ett gott liv för alla åldrar, god folkhälsa och att yngre kommuninvånare får goda förutsättningar i livet.

Vi utbildar barn och elever till världsmedborgare som kan göra skillnad för sig själva och andra

Summering av dialog i utskott

Bedömningen är att verksamheten ligger i linje med förväntad utveckling av kvaliteten inom de fyra områdena. Mest tydligt är verksamhetens ökade kompetens i uppföljning och analys i det systematiska kvalitetsarbetet, vilket har lett till fördjupad kunskap och ökad medvetenhet om undervisningens kvalitet. Vidare har barns och elevers digitala kompetens ökat samt har det formella och informella inflytandet ökat i både undervisning och olika råd i förskola, grundskola, grundsärskola och fritidshem. Utvecklingen av hälsofrämjande lärmiljöer på vetenskaplig grund som förutsättning för barns och elevers lärande har fortsatt utvecklas under året.

Genom att tillvarata de möjligheter som coronapandemin har gett i kvalitetsutvecklingen när det gäller digitalisering har en snabb utveckling av digitaliseringen och ökad digital kompetens skett, bland annat har all undervisning digitaliserats och den digitala kompetensen har ökat genom digitala möten och distansundervisning.

Samarbetet inom och mellan ledningsgruppen och elevhälsan i det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå har utvecklats till ett helhetsperspektiv som bidrar till ökad samsyn och gemensam förståelse av uppdraget från förskola till årskurs 9. Rektors pedagogiska ledarskap i det kollegiala lärandet på enheten har bidragit till fokus på de nationella målen och utveckling av undervisningens kvalitet. När förmågorna i de nationella målen har funnits med i lärarnas pedagogiska planeringar har barn och elever getts möjlighet att utveckla förmågorna genom undervisningen.

Helhetsperspektivet och strukturerna i kvalitetsarbetet har gett fokus på uppdraget som ledstång för analysarbetet och ett dynamiskt mindset samt vikten av att hålla i och ut för en hållbar och kontinuerlig kvalitetsutveckling i arbetet med målet att utbilda barn och elever till världsmedborgare som kan göra skillnad för sig själv och andra.

Vi ger förutsättningar för ett gott och meningsfullt liv i alla åldrar

Summering av dialog i utskott

Årets sista områdesdialog, kvartal Q4, på området kundnöjdhet, sammanfattade att verksamheten absolut är där den borde vara. Detta särskilt med tanke på rådande situation med pandemin. Redovisat resultat är oerhört positivt och visar på en god måluppfyllelse. Redovisningen visar att verksamheten gör saker och ting utifrån målet, att så många som möjligt trivs och är nöjda. Det tillitsbaserade förhållningssättet upplevs ha fungerat väl. Sociala utskottet vill att verksamheten om möjligt undersöker vad de som inte är nöjda tycker för att vända ett missnöje till ökad förståelse. Det goda resultatet behöver återkopplas till kunder men även till övriga kommuninvånare. Arbetsätt som bidragit behöver säkras genom rutiner för att bibehålla goda resultat på lång sikt. Mycket av det som gjorts i verksamheten bedöms som kortsiktiga åtgärder. Långsiktigt är det viktigt med kommunikation. "Guldkant" både på kort och lång sikt är väldigt viktigt och ger bättre hälsa för unga och gamla. Viktigt att det finns rutiner för detta. Verksamheten behöver "bygga" trygghet på lång sikt och ha en kontinuerlig dialog för att behålla nöjda kunder. Det är viktigt att verksamheten är agil på kort sikt men för långsiktighet är det viktigt att det finns en bra bas som verksamheten kan stå på.

Dialogen under kvartal 3 på området hälsofrämjande och förebyggande insatser har kommit fram till att verksamhetens arbete med målet hittills under året visar att verksamheten presenterat att de är där de förväntas vara med tanke på pågående pandemi. Det finns områden som verksamheten kan vinna på att utveckla mer för en ökad måluppfyllelse, som arbetet med enkäter och genomförandeplaner. Verksamheten ser själva vissa aktiviteter som förväntas ge resultat på måtten. Politiken känner tillit till verksamhetens arbete i stort på området.

De verksamheten är till för har gynnats av det goda arbetet med genomförandeplaner under pandemin och inför sommarperioden med många nya vikarier. De hälsofrämjande och förebyggande insatser som gjorts för att undvika smitta i verksamheten under pågående pandemi har lyckats. Verksamheten har bibehållit kontakter och nödvändiga insatser i så stor utsträckning som möjligt och försöker återgå till så normal verksamhet som möjligt under hösten.

Våra medborgare har god folkhälsa

Summering av dialog i utskott

Arbetet i samverkan ger en positiv respons och är en viktig pusselbit i helheten. Det är viktigt också att sikta på långsiktighet och hållbarhet i folkhälsoarbetet kopplat till ordinarie verksamheter.

Effektivitet och samverkan

Inriktningen för målen inom effektivitet och samverkan är att skapa goda ekonomiska förutsättningar för kommunens verksamhet och stabila finansiella förutsättningar över tid.

MÅL

Mål	Verksamhetsmåttens måluppfyllelse
Ekonomi anger ramarna för all verksamhet	
Summering av dialog i utskott Kommunstyrelsens verksamheter höll sammantaget sin budget och redovisade ett överskott på 2,7 mkr exklusive finansförvaltningen. Regelbundna ekonomiuppföljningar görs på enhetsnivå, verksamhetsnivå och på kommunövergripande nivå vilket gör att avvikelser uppmärksammas tidigt. Även miljö- och byggnämnden höll sin budget under året.	
Stabil ekonomi över tid	
Summering av dialog i utskott Målet stabil ekonomi över tid är kopplat till finansiella mål och värderas utifrån måluppfyllelse för årets resultat, beredskap, riskbedömning, likviditet och betalningsförmåga samt självfinansiering av investeringarna. Bedömningen är att Grästorps kommun har haft fortsatt stabil ekonomi under året. Mer om finansiella mål finns i avsnittet Finansiella mål.	
Vi samverkar för lägre kostnad med bibehållen framtida välfärd	
Summering av dialog i utskott Utifrån kostnadsjämförelser i kronor per invånare har Grästorps kommun högre effektivitet än andra kommuner i samma storlek och i samma kommungrupp. Verksamhetens nettokostnader i kronor per invånare är lägre än i andra kommuner med 5 000 till 9 999 invånare, samt i pendlingskommuner nära större städer.	

Attraktiv arbetsplats

Perspektivet attraktiv arbetsplats beskriver hur kommunen som arbetsplats ska utvecklas för att vara effektiv, ha rätt kompetens och personal som trivs.

Grästorps kommuns vision går som en röd tråd i personalpolitiken. Det är viktigt att känna sig sedd, delaktig, välkomnad och att värdeskapet lever och märks i vardagen. Tillit är en viktig ingrediens i det förändringsarbete som krävs för att fortsätta skapa välfärd även då behoven ökar på grund av förändringar i befolkningen. Det blir allt viktigare med balans mellan arbete och privatliv, att livspusslet går ihop, att alla medledare har den sysselsättningsgrad de vill ha och att alla trivs och utvecklas.

Kommunen arbetar sedan flera år med ständiga förbättringar för att öka värdet av sina resurser. Tillsammans med ständiga förbättringar stimulerar kommunen innovationstänk inom verksamheterna och metoder för att släppa loss kraften hos medledarna för att tänka nytt och annorlunda, och ta tillvara medledarnas kompetens. Det är tillåtet att pröva och ibland misslyckas.

I en tid då det blir allt svårare att rekrytera vissa yrkeskategorier blir det viktigt att ställa om och introducera nya yrkesroller och utveckla gamla. Digitaliseringen är en möjlighet att förenkla vilket ger mer värdeskapande tid. Digitalisering och innovation är två viktiga pusselbitar för att klara välfärden ekonomiskt. Att befinna sig i ständigt lärande skapar framtidens arbetsplats. Grästorps kommun behöver utvecklas till en arbetsplats där människor kan vara sitt bästa jag, där de känner sig välkomnade, där hållbarhet, jämlikhet och mångfald är självklart, liksom att skapa värde för dem vi är till för och där tillit är ett ledord i arbetet.

Lärande och digital

Målen inom området lärande och digital syftar till att skapa en lärande organisation och goda förutsättningar för digital omställning i utvecklingen av verksamheterna.

MÅL

Mål

Verksamhetsmåttens måluppfyllelse

Skapa förutsättningar för varje medledare att ständigt lära och utvecklas

Summering av dialog i utskott

Alla verksamheter har utvecklat teamen i kommunikation och konflikthantering. Alla medledare i kommunen har blivit erbjudna att genomföra en så kallad kärnkvarant tillsammans med en utvecklingscoach. Verksamheten är helt i fas med förväntningarna och målet bedöms som uppfyllt.

Inställningen att det är viktigt att våga misslyckas är en framgångsfaktor. De anställda är stolta över sin delaktighet i utvecklingen och värdskapet. Ett tecken på att kommunen är attraktiv är att många jobbannonser får många sökande. Covid-19-pandemin har krävt en hel del distansarbete, vilket har inneburit utmaningar men också utveckling. Några medledare som har jobbat hemifrån har upplevt svårigheter med bristen på social interaktion, medan andra har haft svårare med de tekniska verktygen. Bra värdskap och digitala interaktioner där medledarna har fått stöd i sina frågor har fått arbetet att fungera.

Det finns en stolthet över arbetsplatsen bland medledarna. Grästorps 5.0-tänket har blivit mer integrerat i verksamheten.

Vi skapar nya och använder befintliga digitala lösningar i alla verksamheter

Summering av dialog i utskott

Överlag är verksamheten där den förväntas vara. Som tidigare nämnts har pandemin ökat behovet av att jobba digitalt, vilket medfört att den digitala kompetensen ökat i kommunens alla verksamheter. Målet anses därmed uppfyllt.

Kommunen har nått långt vad gäller digitala möten under året, men mycket arbete återstår kring digitala lösningar och att kommunicera dem. Det har varit en lång process och samverkan med Göliska IT pågår för att ta fram en gemensam plattform för e-tjänster för alla V6-kommuner.

Digitalisering är ett föränderligt område där det ständigt finns förbättringsvägar och kommunen fortsätter arbetet med att hitta nya lösningar och utvecklingsmöjligheter.

Tillit och värdskap

Tillit och värdskap belyser utvecklingen av tillit i organisationen och vikten av värdskap på alla nivåer.

MÅL

Mål

Verksamhetsmåttens måluppfyllelse

Alla medledare har ett gott värdskap i sitt arbete mot kunder, medborgare, varandra och sig själva

Summering av dialog i utskott

Målet är svårt att bedöma, men utifrån de undersökningar som gjorts är slutsatsen att verksamheten gör ett gott arbete.

Målet anses uppfyllt.

Att Grästorps kommun har ett gott värdskap innebär en hög grad av tillit till varandra, ett tillåtande klimat och ett gott rykte. Kommunen kommer att fortsätta arbeta för att bibehålla och förbättra värdskapet ännu mer.

Alla medledare känner tillit till kollegor och chefer**Summering av dialog i utskott**

I september skickades en enkät till alla medledare och ledare i Grästorps kommun, med frågor kopplade till målen i perspektivet attraktiv arbetsplats. 304 medledare svarade på enkäten. Resultatet visar att medledarna upplever tillit till kollegor och chefer. Målet bedöms uppfyllt.

Frågan kan direkt kopplas till målet om värdskapet. Kommunen har ett gott värdskap och med detta medföljer tillit och bra interaktion mellan medledarna. Arbetet med medledarskap innebär att de anställda tar ansvar och även får möjlighet till inflytande över sitt arbete. Något som upplevs som väldigt positivt är att ha en arbetskultur där misstag ses som en del av lärandeprocess.

Finansiella mål

Grästorps kommun definierar god ekonomisk hushållning utifrån fem finansiella mål. Riktlinjerna beslutades av kommunfullmäktige 2013. För de finansiella målen gör kommunen en samlad bedömning av om kommunen uppnår god ekonomisk hushållning på fem områden.

Årets resultat blev 7,5 procent av intäkter från skatter, utjämningsystem och generella statsbidrag. Sett över tid ska årets resultat i genomsnitt inte understiga 2,0 procent. Resultatet 2019 var 3,5 procent och året dessförinnan 1,8 procent.

Kommunen budgeterade en finansiell reserv som ska ge beredskap för förändrade kostnader och intäkter.

Området *risk* i bedömningen av god ekonomisk hushållning avser ränterisker. Här ingår även risken när kommunen går i borgen för kommunala företag, föreningar och organisationer. Ränterisken ökar i takt med ökad låneskuld, samtidigt som räntenivåerna bedöms förbli låga de närmaste åren. Trots viss turbulens på finansmarknaderna under våren har kommunen omplacerat lån till fortsatt låg räntenivå i genomsnitt. Den genomsnittliga räntan minskade under året. En del av omplacerade lån har lagts om till bunden ränta vilket förbättrar planeringsförutsättningarna. Genom en fortsatt låg ränta, omplaceringar av lån och varierande löptider minimerar kommunen sin ränterisk. Det totala borgensåtagandet ökade, men risken i en stor del av åtagandet bedöms inte ha ökat i samma omfattning. Risken att kommunen behöver infria något av sina aktuella borgensåtaganden bedöms fortfarande som liten.

Även om likviditeten minskade, hade kommunen en acceptabel likviditet vid bokslutstillfället. Likviditeten mäts som summan av likvida medel och korta fordringar i relation till korta skulder.

Kommunen kunde inte finansiera investeringarna enbart genom årets resultat och avskrivningar, utan en del av investeringarna finansierades med nya lån och minskad likviditet, det vill säga användning av kommunens kassa. Därför nådde kommunen inte målet om självfinansiering. Soliditeten försämrades jämfört med 2019. En hög investeringsnivå är inte möjlig att finansiera med egna medel. Inför kommande år planerar kommunen fortsatt stora investeringar som kräver lån.

Sammantaget är bedömningen att kommunen uppfyllde nivån för god ekonomisk hushållning 2020. Resultatmålet väger tyngst i den sammanvägda bedömningen och årets resultat uppfyllde resultatkravet.

Mål	Måluppfyllnad
Resultat – årets resultat	
Beredskap – finansiell reserv	
Risk – ränterisk/åtaganden	
Likviditet – betalningsberedskap	
Investeringar – självfinansiering	

Finansiell analys

Verksamhetens nettokostnader

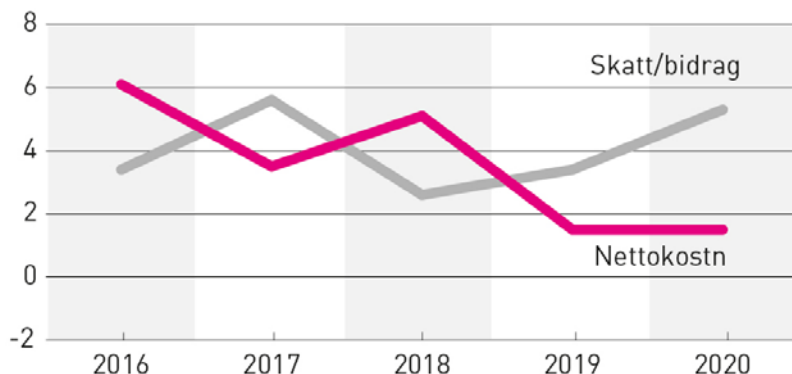
Verksamhetens nettokostnader visar hur mycket kommunens verksamheter kostade under året. Här ingår även delar av finansförvaltningen, inklusive avskrivningar. Nettokostnaderna visar hur mycket skatteintäkter och bidrag som kommunen behövde skjuta till för att finansiera den löpande verksamheten. Nettokostnaderna var drygt 336 mkr, en ökning med 1,5 procent från 2019. Nettokostnadsutvecklingen påverkades av en engångsintäkt för Grästorps konserthus som ingår i finansförvaltningens intäkter. Om man räknar bort denna intäkt blir nettokostnadsutvecklingen 3,4 procent.

För att klara en ekonomi i balans är det viktigt att kommunen långsiktigt anpassar verksamhetens kostnader till de ekonomiska förutsättningarna. Verksamhetens förmåga att hålla budget är avgörande för resultatet. För att kunna jämföra olika år, måste man jämföra nettokostnadernas utveckling med utvecklingen av skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsbidrag. Intäkterna från skatter och utjämningsystem ökade med 5,3 procent och uppgick till närmare 363 mkr i bokslutet. Intäkterna ökade därmed procentuellt sett mer än nettokostnaderna, även om engångseffekten av övertagandet av konserthuset räknas bort.

Det är viktigt att nettokostnaderna inte ökar mer än skatte- och bidragsintäkterna. I samband med 2020 års budget ökade kommunen skatteuttaget med 0,42 öre till 21,99 kronor per hundralapp. Skatteintäkterna blev trots detta 4 mkr lägre än budgeterat vilket beror på det låga konjunkturläget. För att kompensera kommunsektorn för bortfall av skatteintäkter beslutade riksdagen om extra generella statsbidrag i flera omgångar 2020. Generella statsbidrag och intäkter från utjämningsystemet blev 9,2 mkr mer än budgeterat.

Nettokostnaderna har i genomsnitt de senaste fem åren ökat lite långsammare än ökningen av skatte- och bidragsintäkter. Kostnads- och intäktsförändringen genom åren signalerar hur kommunens ekonomi utvecklas. Om nettokostnaderna ökar snabbare än intäkterna, minskar utrymmet för att finansiera kommunens investeringar med skatteintäkter, eftersom en allt större del av skatteintäkter och generella statsbidrag går åt till att finansiera den löpande verksamheten. Målet är att kommunen ska kunna skattefinansiera sina investeringar med egna pengar utan att låna, vilket också var ett av de finansiella målen 2020. Den procentuella ökningen av intäkterna åren 2017, 2019 och 2020 förbättrade kommunens ekonomi. Åren 2016 och 2018 var situationen den omvända. Resultaten de senaste fem åren pekar på en balans mellan nettokostnadsutveckling och intäktsutveckling. För att kommunen ska nå självfinansiering av investeringar på sikt, krävs en fortsatt stark resultatutveckling framöver.

Utvecklingen av nettokostnader och skatteintäkter/utjämningsbidrag (procent)

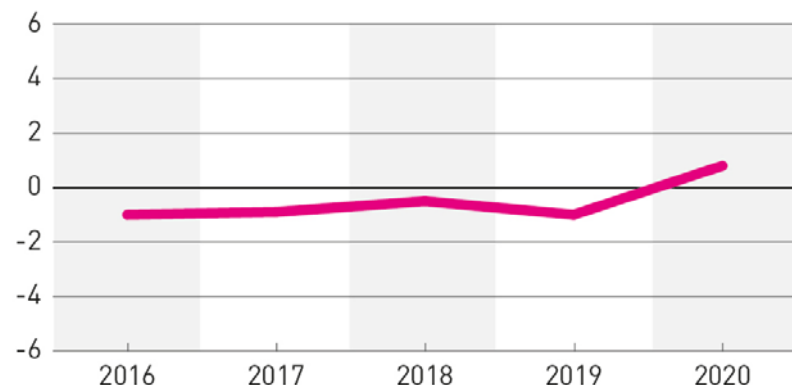

Resultat före extraordinära poster

Resultatet visar hur mycket årets verksamhet inklusive finansförvaltningen kunde bidra med till investeringar eller påverka rörelsekapitalet. Årets resultat före extraordinära poster var 27,1 mkr. Det finns flera orsaker till det höga resultatet. Verksamheterna exklusive finansförvaltningen bidrog med 2,7 mkr. I finansförvaltningens överskott på 8,7 mkr ingår ersättning för höga sjuklönekostnader samt övertagandet av Grästorps konserthus som gav en engångseffekt på 6,5 mkr. Nettoöverskott från skatter, generella statsbidrag och utjämningsystem var 5,1 mkr. Finansnettot bidrog också till det positiva resultatet.

Finansnettot är skillnaden mellan ränteintäkter på kapital och räntekostnaderna för kommunens lån, inklusive räntekostnaden på avsättningen till pensioner. Här finns även intäkterna från kommunens borgensavgifter under finansiella intäkter i resultaträkningen. Finansnettot 2020 var positivt med 0,8 mkr, vilket betyder att kommunens finansiella intäkter var högre än kostnaderna. Det beror på att kommunens avsättning för medfinansiering av E20 har reglerats ner vilket gett en redovisningsmässig minskning av kommunens finansiella kostnader. Finansnettot var således bättre än 2019.

Finansnetto (mkr)

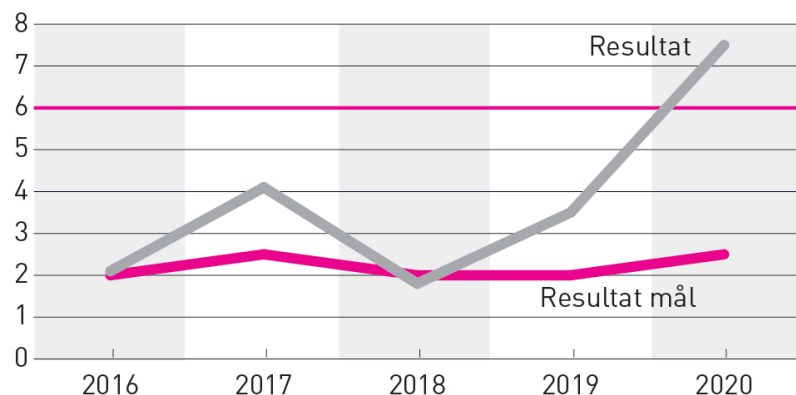

Årets resultat

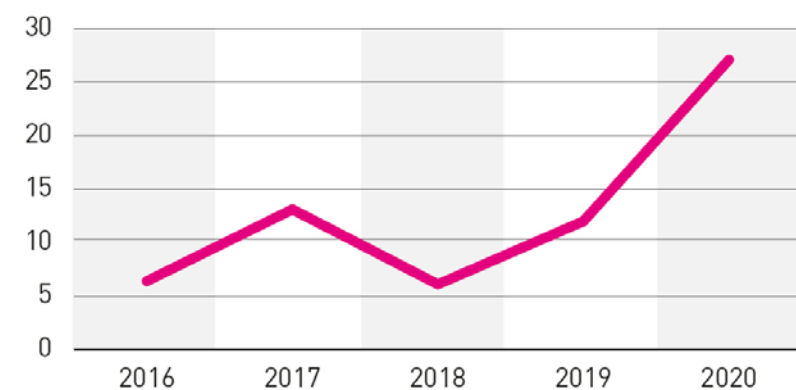
Resultatet blev 27,1 mkr. Ett mått på resultatutvecklingen är hur stor andel resultatet utgör i förhållande till skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsbidrag. Årets resultat motsvarade 7,5 procent av skatte- och bidragsintäkterna. Därmed klarade kommunen resultatmålet som var 2,5 procent. Resultatet innebar också att kommunen klarade den nivå, 2,0 procent, som anses uppfylla kravet på god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans förutsätter långsiktigt positiva resultat. I ett längre perspektiv kan kommunen inte nöja sig med ett nollresultat eller strax över noll, utan måste ha ett ekonomiskt överskott. Det behövs för att skapa handlingsutrymme och hantera svängningar i skatte- och utjämningsystem eller andra oförutsedda händelser som påverkar kostnads- och intäktsutvecklingen.

Årets resultat i procent av skatter och statsbidrag (procent)

Årets resultat (mkr)

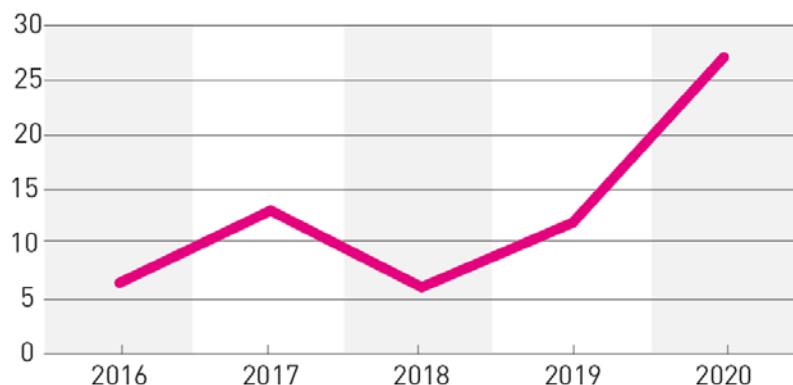
Eget kapital

Förändringen av det egna kapitalet i balansräkningen var 27,1 mkr, vilket var samma som det redovisade resultatet i resultaträkningen. Det egna kapitalet uppgick till omkring 212 mkr i bokslutet. Den del av pensionsåtagandet som intjänades före 1998 redovisades i sin helhet som en ansvarsförbindelse enligt den så kallade blandmodellen. Ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelserna uppgick till närmare 106 mkr inklusive ränta. Totalt, med löneskatten inräknad, uppgick pensionsåtagandet till drygt 131 mkr. Det var en minskning med 2,1 mkr jämfört med 2019. Det är viktigt att kommunen skapar utrymme för dessa kostnader under lång tid framöver. På skuldsidan i balansräkningen redovisas bara de pensionsförpliktelser som intjänats från och med 1998 och som gäller det tidigare pensionsavtalet PA-KL. För övriga pensionsåtaganden har kommunen en försäkringslösning som regleras via premieinbetalning. Premien för försäkringen redovisas i finansförvaltningen. Kommunfullmäktige beslutade 2013 om riktlinjer för en resultatutjämningsreserv (RUR) och att avsätta medel till reserven. Sedan dess har kommunen reserverat 13,5 mkr i utjämningsreserven. Ingen ny reservering gjordes i 2020 års bokslut. RUR redovisas som en separat post under rubriken *Eget kapital* i balansräkningen.

Den resterande delen på 198 mkr bestod av övrigt eget kapital. Kommunen hade inga andra avsättningar specificerade inom det egna kapitalet.

Förändring av eget kapital

(mkr)

Pensionsförpliktelserna i sin helhet

Pensionsförpliktelserna i sin helhet (mkr)	2020	2019	2018
Avsatt för pensioner inklusive löneskatt	7,1	7,0	5,1
– Pensionsförpliktelser inklusive löneskatt som redovisas som ansvarsförbindelse	131,3	133,5	134,1
Summa pensionsförpliktelser (återlån)	138,4	140,4	140,1

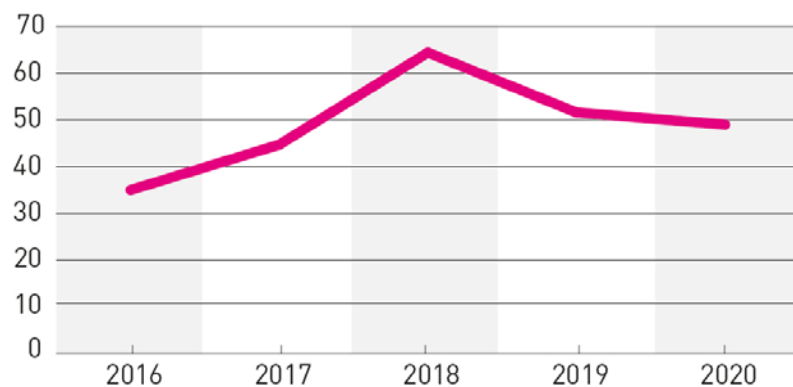
Rörelsekapital

De likvida medlen minskade med 2,6 mkr och var vid årsskiftet 49,0 mkr. Förändringar i kortfristiga skulder och fordringar påverkade också kommunens rörelsekapital. De kortfristiga fordringarna ökade med 5,3 mkr och var vid årets slut totalt 39,5 mkr. Ökningen fördelade sig mellan kundfordringar och skatte- och statsbidragsfordringar. De kortfristiga skulderna ökade med 18,0 mkr till drygt 100 mkr vid årsskiftet. De korta skulderna till kommunens leverantörer ökade med 5,1 mkr. Semesterlöneskulden räknades upp med 0,7 mkr till totalt 17,6 mkr.

Rörelsekapitalet blev negativt med 12,2 mkr, eftersom omsättningstillgångarna (88,3 mkr) var lägre än kommunens kortfristiga skulder (100 mkr).

Likvida medel

(mkr)

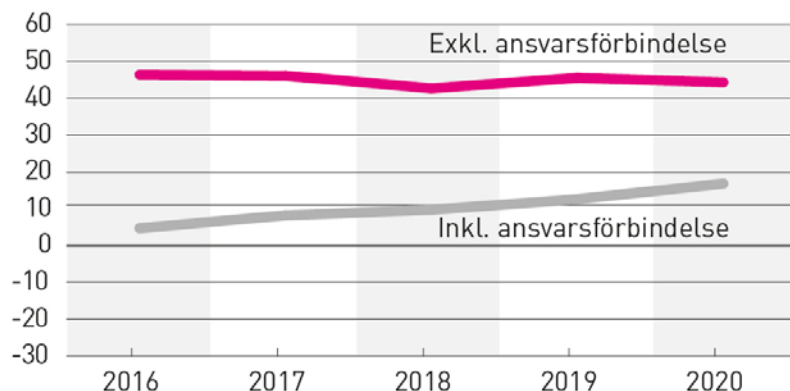

Soliditet

Soliditet mäter andelen tillgångar som kommunen finansierat med egna medel och är ett mått på långsiktig betalningsförmåga. En högre soliditet innebär en lägre finansiell risk. En sjunkande soliditet är ett tecken på en ekonomi i obalans. Inom den privata sektorn är soliditetsbegreppet viktigt för att mäta den ekonomiska styrkan i ett företag. Inom den offentliga sektorn har inte soliditetsmättet samma tyngd, bland annat på grund av beskattningsrätten. Soliditeten i Grästorps kommun var 44,3 procent 2020, 1,2 procentenheter lägre än 2019. En stor del av investeringarna finansierades genom nya lån och kommunens låneskuld ökade, vilket påverkar den långsiktiga betalningsförmågan.

Ett annat och tydligare sätt att redovisa soliditeten är att räkna in det totala pensionsåtagandet – även de pensionsförpliktelser i ansvarsförbindelsen som intjänats före 1998. Med det sättet att räkna hade kommunen en svagare soliditet. Det berodde på att det egna kapitalet (212 mkr) i balansräkningen var högre än pensionsförpliktelsen i ansvarsförbindelsen (131 mkr). Soliditeten var dock positiv även när hela pensionsåtagandet inkluderades i beräkningen. Då var soliditeten 16,9 procent vilket var 4,3 procentenheter högre än 2019. Att soliditeten inklusive pensionsåtagandet ökar beror på att ansvarsförbindelsen minskar. Hela ansvarsförbindelsen minskade med 2,1 mkr mellan 2019 och 2020. Utbetalningarna av pensionsmedel från ansvarsförbindelsen blev 6,0 mkr inklusive löneskatt, vilket minskade skulden. Motsatt effekt – en ökning av skulden – fick de finansiella posterna som värdesäkrar åtagandet. Förändringen var 3,8 mkr inklusive löneskatt. Diagrammet visar utvecklingen av soliditeten, dels exklusive pensionsförpliktelser i ansvarsförbindelsen.

Soliditet (procent)

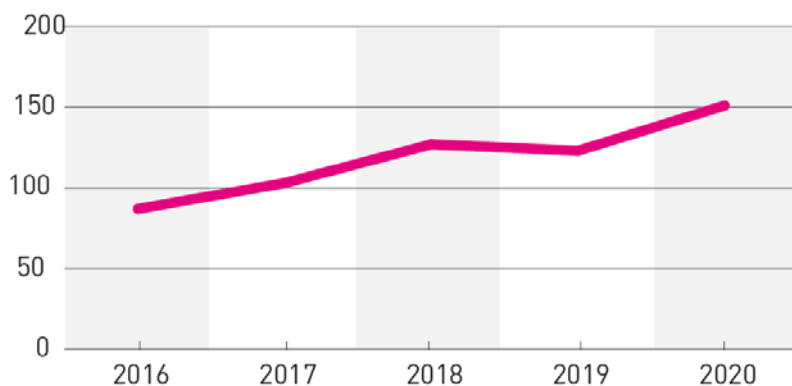
Låneskuld

Av finansieringsanalysen framgår att kommunen amorterade på sina lån med 6,9 mkr. Summan bestod av en amortering enligt löpande kreditavtal inklusive förtida inlösen (4,8 mkr), skillnaden mellan återförda kalkylerade amorteringar och kalkylerade amorteringar för nästkommande period (1 mkr) och omsättning av befintliga lån (56,1 mkr). En återföring respektive avsättning av nästkommande års amortering betraktas som korta skulder. Upplåningen som redovisas i finansieringsanalysen avsåg omsättning av befintliga lån och nya lån. Då omsättning av befintliga lån betraktas som amortering och nyupplåning, utgör skillnaden den faktiska förändringen av låneskulden. År 2020 ökade låneskulden med 28,4 mkr. Det finns budgeterad upplåning även för 2021 för att finansiera olika investeringar. Enligt balansräkningen hade kommunen långfristiga skulder på 151 mkr vid årsskiftet 2020–2021. Av dessa skulder utgjorde närmare 146 mkr anläggningslån. Den faktiska låneskulden till kommunens långgivare var 152 mkr. Skillnaden utgör 2021 års planerade amorteringar, som i redovisningen betraktas som kortfristig skuld. Övrig redovisad långfristig skuld i balansräkningen utgjordes av värdet på periodiserade anslutningsavgifter. Av den totala låneskulden har 57,3 procent bunden ränta, medan resterande del, 42,7 procent, har rörlig ränta.

Att ha delar av den totala låneskulden med rörlig ränta innebär att kommunen är känslig för ränteförändringar och därmed utsatt för en viss ränterisk. Eftersom låneskulden har ökat med drygt 100 mkr under den senaste tioårsperioden har också ränterisken ökat. Samtidigt utnyttjade kommunen det låga ränteläget genom korta löptider vilket har gett möjlighet att snabbt förändra löptiderna för lånen, vilket innebär en minskad riskexponering. Genomsnittsräntan 2020 för kommunens krediter var 0,25 procent. Grästorps kommun har inga utlandslån och alla krediter finns hos Kommuninvest AB. Fördelningen av den samlade låneskulden vad gäller ränte- och kreditförfall avvek något i förhållande till normalfallet i finansieringspolicyn. Den aktuella fördelningen vid årsskiftet innebär att beloppen för ränte- och kreditförfall på kortare löptider, upp till två år, var något högre än riktvärdet i policyn. Orsaken till avvikelsen var en strävan efter att utnyttja det låga ränteläget för krediter med kortare löptider.

Låneskuld

(mkr)

Balanskravsresultat

Från budgetåret 2000 kräver lagen att kommunens budget ska vara balanserad, det vill säga att intäkterna måste vara större än kostnaderna. För att uppfylla kravet räcker det inte att redovisa ett positivt resultat på sista raden i balansräkningen. Kommunen måste göra en särskild balanskravsutredning för att svara på frågan om kommunen uppnår ekonomisk balans. Har kommunen en resultatutjämningsreserv ska förändringen av reserven också redovisas i balanskravsutredningen.

Balanskravsutredning

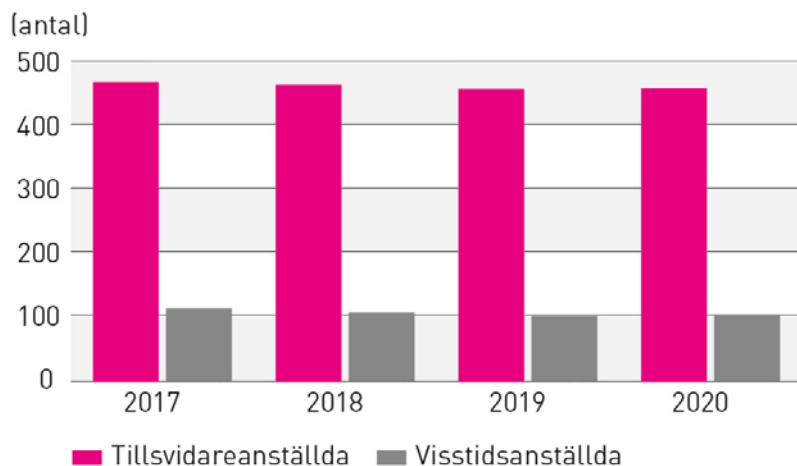
(mkr)	2020	2019	2018
Årets resultat enligt resultaträkningen	27 125	12 043	6 113
Justering av samtliga realisationsvinster	–	+340	–
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	–	–	–
Justering för realisationsförlust enligt undantagsmöjlighet	–	–	–
Orealiserade förluster i värdepapper	–	–	–
Justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	–	–	–
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	27 125	12 383	6 113
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	–	– 1 000	–
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	–	–	–
Balanskravsresultat	27 125	11 383	6 113

Utredningen visar att kommunen klarade balanskravet. Resultatutjämningsreserven uppgick till 13,5 mkr vid årsskiftet. Kommunen gjorde ingen ytterligare avsättning av pengar till resultatutjämningsreserven. Av tidigare balanskravsutredningar framgår även att kommunen klarade balanskravet åren 2000–2002 och 2005–2017, men inte åren 2003–2004. Enligt kommunallagen ska kommunen återställa det negativa resultatet om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstigit intäkterna. Kommunen ska även återställa det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen under de närmast följande tre åren. Kommunfullmäktige kan besluta att låta bli att göra en sådan reglering, om det finns synnerliga skäl. Den kommunala redovisningslagen anger i sin tur att om fullmäktige beslutar att inte återställa ett negativt resultat, ska kommunen i förvaltningsberättelsen för det aktuella året skriva att man beslutat att inte reglera underskottet. Kommunen ska redogöra för sina skäl till beslutet och även beskriva när och på vilket sätt man i stället tänker återställa det negativa resultatet.

Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

Antalet tillsvidare- och visstidsanställda vid årsskiftet var i stort sett oförändrat från föregående år.

I personalredovisningen ingår endast tillsvidareanställda med månadslön. Timavlönad personal ingår inte i statistiken.

Könsfördelning

Könsfördelningen bland tillsvidareanställda i Grästorps kommun är fortsatt ojämn. Totalt i kommunen var andelen kvinnor 85 procent. Det finns många yrkesgrupper med enbart kvinnor och några grupper med endast ett fåtal män. De grupper som är mansdominerade finns inom samhällsbyggnad. Att bryta den könsstereotypa uppdelningen är något som tar tid. Där det är möjligt, är det värdefullt att försöka välja det underrepresenterade könet vid nyrekryteringar.

Pensionsavgångar

Under 2020 gick cirka tio medledare i pension. Ungefär hälften av dem arbetade inom social verksamhet.

De kommande fem åren beräknas totalt 65 medledare gå i pension. Av dem arbetar omkring hälften inom social verksamhet och resterande är fördelade jämnt på samhällsbyggnadsverksamheten och bildningsverksamheten samt några inom allmän verksamhet.

Kompetensförsörjning – Grästorps 5.0

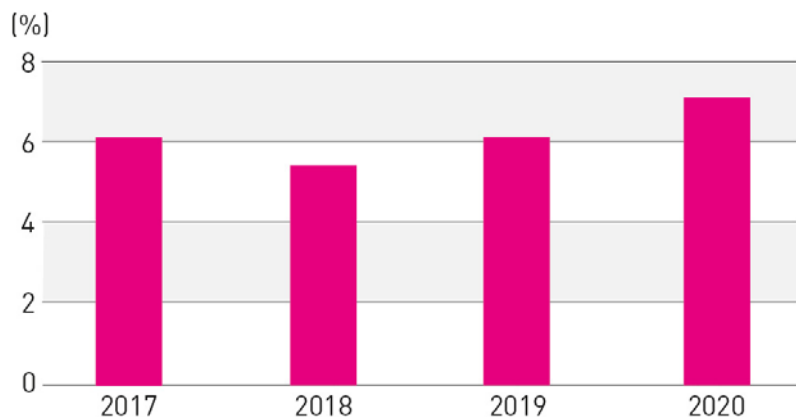
Under året har Grästorps kommun fortsatt arbeta med Grästorps 5.0 som handlar om att kunna behålla och utveckla välfärden genom att skapa en modern och digital välfärdskommun, och skapa ett gemensamt sätt att tänka och agera för att möta framtidens utmaningar.

Grästorps 5.0 lyfter fram fem principer som hjälper kommunen att ta tillvara alla möjligheter som framtiden erbjuder. Dessa fem principer ska vara vägledande för både tankesätt och arbete i alla verksamheter:

- *värdskap*
- *medledarskap*
- *innovation*
- *digitalisering*
- *helhet*

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron ökade med 1,0 procentenhet jämfört med 2019. Det beror till stor del på coronapandemin.

Statistik för mars saknas på grund av byte av lönesystem.

Arbetsmiljö

Målet med arbetsmiljöarbetet i Grästorps kommun är att främja goda arbetsmiljöer och god hälsa, samt förebygga arbetsskador och arbetsrelaterad ohälsa. Att fokusera på det friska och på hela arbetssituationen är en nyckel till att skapa en hälsofrämjande arbetsplats och ett hållbart arbetsliv. Under senare delen av 2020 har kommunen arbetat med att utveckla ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete.

Förväntad utveckling

Konjunktoren förväntas bli starkare 2021. Det nuvarande låga resursutnyttjandet gör att bnp- tillväxten kan bli hög när återhämtningen tar fart. Bedömningen är att både bnp-tillväxt och sysselsättning utvecklas positivt särskilt under andra halvan av 2021. Utvecklingen av skatteunderlaget är en viktig del i kommunens ekonomi. Konjunkturåterhämtningen bedöms öka skatteunderlaget 2021. Trots det har samhällsekonomin en lång väg kvar till återhämtning. Effekterna på arbetsmarknaden kan bli långvariga med en utdragen återhämtning av sysselsättningen. SKR bedömer att andelen arbetslösa kommer att vara 8 procent i genomsnitt de kommande tre åren. Den samhällsekonomiska utvecklingen både i Sverige och globalt påverkas i hög grad av pandemins fortsatta utveckling och vaccinationers påverkan på den. Att få kontroll över pandemin är avgörande för utvecklingen under flera år framåt.

Inflationstakten väntas stiga kommande år och närma sig 2,0 procent år 2024. Riksbankens styrränta bedöms ändå bli kvar på låga nivåer de närmaste åren.

Bostäder och befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen tillsammans med ökad efterfrågan på välfärd innebär ett ökat kostnadstryck. Samtidigt som den yrkesverksamma andelen av befolkningen minskar, kommer den ökade andelen äldre i kommunen att påverka kostnadsutvecklingen. Det finns ett stort behov av boenden för äldre, både i form av särskilda boenden och trygghetslägenheter. Kooperativa hyresrättsföreningen Trygga Hem i Grästorps ska bygga ett antal trygghetslägenheter i närheten av vårdcentrum. Förhoppningsvis kan det även bidra till ökad rörlighet på bostadsmarknaden då äldre invånares bostäder då kan bli tillgängliga för yngre och familjer. Kommunen gör flera åtgärder för att locka fler att flytta till Grästorp, som att ta fram detaljplaner för nya bostäder. På längre sikt kan det öka andelen invånare i yngre åldersgrupper som behöver förskola och skola.

Även löneutvecklingen påverkar planeringsförutsättningarna åren framöver. På lite längre sikt kommer kommunens löpande pensionsutbetalningar att öka, eftersom fler personalgrupper i organisationen uppnår brytpunkten för förmånsbestämd ålderspension.

Investeringar påverkar kommunens ekonomi

De senaste årens höga investeringstakt tillsammans med fortsatt stora planerade investeringar kommande år påverkar kommunens kostnader då en allt större del av intäkterna går till bland annat ökade avskrivningar. Med den budgeterade resultatutvecklingen kan kommunen inte finansiera investeringarna med egna pengar, utan behöver öka sina lån för att täcka investeringsutgifterna. Det blir därför allt viktigare att anpassa kostnaderna genom prioriteringar och omprövning av verksamhet och investeringsnivåer. Det krävs prioriteringar för att hålla investeringarna på en nivå som kommunen har råd med på lång sikt. Ökade lån ger högre risknivå i kommunens ekonomi samtidigt som soliditeten blir lägre.

Fortsatt arbete med Grästorp 5.0

En lärande och innovativ organisation är en förutsättning för att tänka nytt och prova nya arbetssätt. Grästorps kommun tar stora kliv inom digitalisering där flera projekt pågår inom kommunens olika verksamheter. Grästorp 5.0 med principerna värdskap, medledare, helhet, digitalisering och innovation är en viktig del i arbetet. Både digitalisering och samverkan i olika former är nycklar till att möta de utmaningar kommunen står inför.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	BUDGET 2020	2020	2019	2018
Verksamhetens intäkter	<u>1</u>	97 668	107 793	101 282	106 965
Verksamhetens kostnader	<u>2</u>	- 429 783	- 428 525	- 417 698	- 419 995
Avskrivningar	<u>3</u>	- 16 095	- 15 439	- 14 879	- 13 462
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		- 348 210	- 336 171	- 331 295	- 326 492
Skatteintäkter	<u>4</u>	269 757	265 699	257 770	251 162
Generella statsbidrag och utjämning	<u>5</u>	87 616	96 796	86 552	81 948
VERKSAMHETENS RESULTAT		9 163	26 324	13 027	6 618
Finansiella intäkter	<u>6</u>	656	781	794	1 035
Finansiella kostnader	<u>7</u>	- 884	20	- 1 778	- 1 541
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		8 935	27 125	12 043	6 112
Extraordinära poster					
ÅRETS RESULTAT		8 935	27 125	12 043	6 112

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2020	2019	2018
TILLGÅNGAR				
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		384 554	315 298	295 970
Immateriella anläggningstillgångar		2 158	446	461
Immateriella anläggningstillgångar	8	2 158	446	461
Materiella anläggningstillgångar		372 416	304 872	283 229
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	9	359 745	294 144	272 681
Maskiner och inventarier	10	12 671	10 728	10 548
Övriga materiella anläggningstillgångar				
Finansiella anläggningstillgångar		9 980	9 980	12 280
Aktier och andelar	11	9 980	8 880	11 180
Långfristiga fordringar	12	0	1 100	1 100
Bidrag till statlig infrastruktur	13	5 040	5 320	5 600
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		88 300	85 745	96 768
Förråd och exploateringsstillgångar		0	0	0
Fordringar	14	39 331	34 153	32 399
Kassa och bank	15	48 969	51 592	64 369
SUMMA TILLGÅNGAR		477 894	406 363	398 338
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
EGET KAPITAL, vid årets början	16	184 788	172 745	166 632
Årets resultat, inklusive justering	17	27 125	12 043	6 113
EGET KAPITAL, vid årets slut	18	211 913	184 788	172 745
– resultatutjämningsreserv	19	13 500	13 500	12 500
– övrigt eget kapital		198 413	171 288	160 245
AVSÄTTNINGAR		14 153	16 169	14 916
Pensioner och liknande förpliktelser	20	7 094	7 015	6 258
Andra avsättningar	21	7 059	9 154	8 658
SKULDER		251 828	205 406	210 677
Långfristiga skulder	22	151 284	122 876	126 098
Kortfristiga skulder	23	100 544	82 530	84 579
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		477 894	406 363	398 338
Panter och ansvarsförbindelser				
Borgensförbindelser		247 462	227 225	212 232
Borgensåtaganden egnahem	24	2	57	64
Övriga förpliktelser	25	247 460	227 168	212 168
Ansvarsförbindelser		131 313	133 462	134 056
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	26	131 313	133 462	134 056
– därav särskild löneskatt		25 637	26 057	26 172

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	Not	2020	2019	2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	27	27 125	12 043	6 113
Justering för av- och nedskrivningar		14 106	15 897	13 462
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	28	- 7 054	1 764	1 117
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		34 177	29 704	20 692
Ökning/minskning, kortfristiga fordringar		- 5 180	- 1 753	- 2 645
Ökning/minskning, förråd och exploateringsstillgångar		0	0	1 841
Ökning/minskning, kortfristiga skulder		18 027	- 2 050	5 236
MEDEL FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		47 024	25 901	25 124
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		0	0	0
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	29	- 78 635	- 37 539	- 29 258
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		298	0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	30	- 1 100	- 216	- 401
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	31	280	2 300	0
MEDEL FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		- 79 157	- 35 455	- 29 659
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nya lån	32	89 913	66 860	79 425
Amortering av skuld	33	- 61 870	- 71 175	- 55 389
Ökning av långfristiga fordringar	34	547	1 257	282
Minskning av långfristiga fordringar	35	920	- 165	- 129
MEDEL FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		29 510	- 3 223	24 189
ÅRETS KASSAFLÖDE				
Likvida medel vid årets början		51 592	64 369	44 715
Likvida medel vid årets slut		48 969	51 592	64 369

Nothänvisningar

Belopp i tkr	2020	2019
1 Verksamhetens intäkter		
Nämndrelaterade intäkter	100 171	101 275
Ersättning pensionskostnad	0	42
Reservation för befarade kundförluster	- 8	- 45
Försäkringskassan, höga sjuklönekostnader	1 120	- 7
Provision långtidsbevakning	10	13
Övertagande av konserthuset	6 500	0
Ränteintäkter	0	4
<i>Jämförelsestörande poster:</i>		
<i>Gåva/Konserthus</i>	<i>6 500</i>	<i>0</i>
Summa verksamhetens intäkter	107 793	101 282
2 Verksamhetens kostnader		
Nämndrelaterade kostnader	- 422 037	- 409 307
Interna poster mellan drift och investering	1 703	2 129
Faktiska personalkostnader	- 57 834	- 57 969
Kalkylerade personalkostnader	57 376	58 531
Pensioner	- 18 316	- 19 637
Kalkylerade pensionskostnader	15 733	14 317
Löneskatt	- 4 621	- 5 040
F-skatt fastigheter	- 11	3
Periodiserad kostnad medfinansiering E20	- 313	- 280
Övriga kostnader	- 205	- 445
Summa verksamhetens kostnader	- 428 525	- 417 698
3 Avskrivningar		
Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod, viss vägledning finns i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) förslag till avskrivningstider.	- 15 439	- 14 879
Från 2015 tillämpas komponentavskrivning för större, nya investeringar.		
4 Skatteintäkter		
Årets preliminära skatteintäkter	271 151	260 088
Prognos årets slutavräkning	- 4 062	- 2 453
Slutavräkning föregående år	- 1 390	135
Summa	265 699	257 770

Belopp i tkr	2020	2019
5 Generella statsbidrag och utjämning		
Inkomstutjämningsbidrag	55 526	59 720
Bidrag för LSS-utjämning	9 795	9 602
Fastighetsavgift	12 741	12 018
Regleringsavgift/-bidrag	5 816	4 006
Kostnadsutjämningsavgift/-bidrag	1 102	- 1 392
Välfärdssatsning	1 146	1 910
Tillfälligt stöd för flyktingmottagning	0	688
Extra generella bidrag beslutade under 2020	10 670	0
Summa	96 796	86 552
6 Finansiella intäkter		
Räntor placerade medel	240	291
Övriga ränteintäkter	25	28
Borgensavgifter	516	475
Summa	781	794
7 Finansiella kostnader		
Räntekostnader, anläggningslån	- 358	- 545
Ränta pensionskostnad	0	- 297
Dröjsmålsränta (leverantörsfakturer)	- 1	- 4
Indexuppräkning medfinansiering E20	463	- 496
Försäljningspris FSF	- 25	1 960
Bokfört värde FSF	0	- 2 300
Avgift bankgirot	- 59	- 96
Summa	20	- 1 778
8 Immateriella anläggningstillgångar		
Nyttjandetilstånd	432	446
IT-system/ Utveckling		
Ingående bokfört värde	964	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Ingående balans, justering</i>	<i>964</i>	
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Nyanskaffning	845	0
Pågående investering	129	0
Årets avskrivning	- 212	0
Utgående bokfört värde	1 726	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>974</i>	<i>0</i>
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>- 212</i>	<i>0</i>
Summa	2 158	446

Belopp i tkr	2020	2019
9 Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Exploateringsmark		
Ingående bokfört värde, justeras ingående balans	5 237	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	5 237	1 609
<i>därav justerad ingående balans</i>	0	- 969
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	0	0
Justerat värde mot omsättningstillgångar	0	640
Markförvärv	14 279	5 614
Försäljning	0	- 1 017
Utgående bokfört värde	19 516	5 237
<i>därav anskaffningsvärden</i>	19 516	5 237
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	0	0
Förvaltningsfastigheter		
Ingående bokfört värde	174 025	174 939
<i>därav anskaffningsvärden</i>	313 078	306 669
<i>Justering anskaffningsvärde</i>	0	- 532
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 139 054	- 131 198
Nyanskaffning	711	6 713
Pågående investering	8 416	0
Investeringsbidrag	0	- 304
Justering bokfört värde/nedskrivning		0
Årets avskrivning	- 7 265	- 7 324
Utgående bokfört värde	175 887	174 025
<i>Justering anskaffningsvärde</i>	0	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	322 205	313 078
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 146 319	- 139 054
Anläggningar/industriell verksamhet		
Ingående bokfört värde	25 680	22 727
<i>därav anskaffningsvärden</i>	68 386	64 230
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 42 706	- 41 503
Nyanskaffning	168	271
Pågående investering	19 862	3 885
Årets avskrivning	- 1 292	- 1 203
Utgående bokfört värde	44 418	25 680
<i>därav avskaffningsvärden</i>	88 416	68 386
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 43 998	- 42 706
Gator, vägar, gatubelysning		
Ingående bokfört värde	36 454	33 601
<i>därav anskaffningsvärden</i>	70 562	66 152
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 34 108	- 32 551
Nyanskaffning/netto	1 435	3 007
Pågående investering	4 175	2 011
Investeringsbidrag	- 442	- 608

Belopp i tkr	2020	2019
Årets avskrivning	- 1 584	- 1 557
Utgående bokfört värde	40 038	36 454
<i>därav anskaffningsvärden</i>	75 730	70 562
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 35 692	- 34 108
Fastigheter för annan verksamhet		
Ingående bokfört värde	3 378	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	3 528	0
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 150	0
Nyanskaffningar	4 092	3 528
Pågående investering	64	0
Årets avskrivning	- 377	- 150
Utgående bokfört värde	7 157	3 378
<i>därav anskaffningsvärden</i>	7 684	3 528
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 527	- 150
Övriga fastigheter/anläggningar		
Ingående bokfört värde	49 370	39 804
<i>därav anskaffningsvärden</i>	82 904	70 921
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 33 534	- 31 117
Nyanskaffningar	16 685	1 220
Pågående investering	9 320	10 763
Årets avskrivning	- 2 646	- 2 417
Utgående bokfört värde	72 729	49 370
<i>därav anskaffningsvärden</i>	108 909	82 904
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 36 180	- 33 534
Summa utgående bokfört värde	359 745	294 144
<i>därav anskaffningsvärden</i>	622 460	543 695
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 262 715	- 249 551
10 Maskiner och inventarier		
Maskiner		
Ingående bokfört värde	5 497	5 919
<i>därav anskaffningsvärden</i>	13 449	12 885
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 7 952	- 6 966
Nyanskaffning	2 431	564
Försäljning	- 178	0
Justering	- 74	0
Årets avskrivning	- 983	- 986
Utgående bokfört värde	6 693	5 497
<i>därav anskaffningsvärden</i>	15 702	13 449
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 8 935	- 7 952
Inventarier		
Ingående bokfört värde	4 999	4 407
<i>därav anskaffningsvärden</i>	31 014	29 246
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	- 26 015	- 24 839

Belopp i tkr	2020	2019
Nyanskaffningar	148	1 768
Pågående investering	1 449	0
Avyttring/utrangering	0	0
Justering	- 963	
Årets avskrivning	- 1 043	- 1 176
Utgående bokfört värde	4 590	4 999
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>31 162</i>	<i>31 014</i>
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>- 27 058</i>	<i>- 26 015</i>
Konst		
Ingående bokfört värde	0	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Nyanskaffningar	1 192	0
Avyttring/utrangering	0	0
Årets avskrivning	0	0
Utgående bokfört värde	1 192	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>1 192</i>	<i>0</i>
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Övriga inventarier		
Ingående bokfört värde	232	223
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>1 553</i>	<i>1 511</i>
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>- 1 321</i>	<i>- 1 288</i>
Nyanskaffningar	0	42
Årets avskrivning	- 36	- 33
Utgående bokfört värde	196	232
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>1 553</i>	<i>1 553</i>
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>- 1 357</i>	<i>- 1 321</i>
Summa utgående värde	12 671	10 728
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>49 609</i>	<i>46 016</i>
<i>därav ackumulerade avskrivningar</i>	<i>- 37 350</i>	<i>- 35 288</i>
Leasing		
Operationell leasing		
<i>Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:</i>		
Inom 1 år	2 144 117	1 625 434
Senare än 1 år men inom 5 år	2 805 661	1 716 179
Senare än 5 år	0	0
	4 949 777	3 341 613
Finansiella leasingavtal vars avtalstid överstiger 3 år		
Totala minimileaseavgifter	0	29 332
Framtida finansiella kostnader	0	- 31
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	0	29 301
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:		

Belopp i tkr	2020	2019
Inom 1 år	0	29 301
Senare än 1 år men inom 5 år	0	0
Senare än 5 år	0	0
	0	29 301
11 Aktier och andelar		
Grästorps Fjärrvärme AB	2 688	2 688
Naturgaskonsortiet, Skaraborg	6	6
Förenade Småkommuners Försäkrings (FSF) Aktiebolag	0	0
Kommunassurans Syd Försäkrings AB	385	385
SKR Företag AB/Inera AB	43	43
Summa aktier	3 122	3 122
Stiftelsen Bergagården	10	10
Laxfond Väner	20	20
Västergötlands turistråd	5	5
Grästorp Energi, reglering med		
Grästorps Fjärrvärme AB	10	10
Kommuninvest ekonomisk förening	6 167	5 067
Gölsiska IT	604	604
KHF Trygga Hem i Grästorp	42	42
Summa andelar	6 858	5 758
Summa aktier och andelar	9 980	8 880
12 Långfristiga fordringar		
Långfristig fordran förlagslån Kommuninvest ekonomisk förening	0	1 100
Summa långfristiga fordringar	0	1 100
13 Bidrag till statlig infrastruktur		
Medfinansiering enligt beslut oktober 2014	7 000	7 000
Upplösning 1/25-del om året till och med år 2038		
Upplösning till och med 2020	- 1 960	- 1 680
Summa	5 040	5 320
14 Fordringar, kortfristiga		
Kundfordringar	3 407	3 071
Skatt- och statsbidragsfordringar	22 803	17 390
Övriga fordringar	13 121	13 692
Summa	39 500	34 153
15 Kassa och bank		
Kassa, växelkassa	22	28
Plusgiro	231	231
Bank	48 716	51 333
Summa	48 969	51 592

Belopp i tkr	2020	2019
16 Eget kapital		
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	184 788	172 745
Justering ingående balans andelar Kommuninvest	0	0
Eget kapital efter justering	184 788	172 745
17 Årets resultat enligt resultaträkning	27 125	12 043
Justering av årets resultat	0	0
Årets resultat inklusive justering	27 125	12 043
18 Utgående eget kapital med hänsyn tagen till årets resultat	211 913	184 788
Rörelsekapital	- 12 243	3 215
Anläggningsskapital	224 157	181 573
Eget kapital	211 914	184 788
19 Resultatutjämningsreserv		
År 2013 beslutade kommunfullmäktige om riktlinjer för en resultatutjämningsreserv.		
Ingående värde av resultatutjämningsreserv	13 500	12 500
Årets avsättning	0	1 000
Utgående värde av resultatutjämningsreserv	13 500	13 500
20 Avsättningar		
Pensionsförpliktelser intjänade från och med 1998 inklusive ränta		
Ingående avsättning	5 647	5 036
Ränteuppräkning	0	18
Basbeloppsuppräkning	0	42
Årets utbetalningar	0	- 123
Intjänad PBF/PRF	63	576
Övrig post	0	30
Intjänad förtroendevalda OPF-KL	0	68
Utgående avsättning	5 710	5 647
Ingående avsättning löneskatt	1 370	1 222
Ränteuppräkning	0	4
Basbeloppsuppräkning	0	10
Årets utbetalningar	0	- 30
Intjänad PBF/PRF	15	140
Övrig post	0	7
Intjänad förtroendevalda OPF-KL	0	16
Utgående avsättning löneskatt	1 385	1 370
Summa avsättningar	7 094	7 015

Belopp i tkr	2020	2019
Aktualiseringsgrad	99,0 %	99,0 %
<i>Aktualiseringsgrad avser 2020.</i>		
Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.		
Antal visstidsförordnanden		
Politiker	2,0	2,0
Tjänstemän	0	0
21 Andra avsättningar		
Medfinansiering E20 enligt beslut oktober 2014	7 000	7 000
Indexuppräkning medfinansiering E20 till och med 2019	1 154	658
Indexuppräkning medfinansiering E20 år 2020	- 1 095	496
Medfinansiering cykelväg Mjölån enligt beslut december 2017	0	1 000
Summa	7 059	9 154
22 Långfristiga skulder		
Ingående låneskuld	122 876	126 098
Nya lån/konverterade lån	89 912	66 860
Kalkylerad amortering innevarande år	4 970	4 970
Verklig amortering/inlösta lån	- 60 870	- 71 175
Kalkylerad amortering nästkommande år	- 5 970	- 4 970
Anslutningsavgift	547	1 257
Årlig återföring anslutningsavgift	- 181	- 164
Summa	151 284	122 876
23 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	28 659	22 788
Förutbetalda intäkter	11 121	8 199
Räntor, upplupna	58	23
Övriga skulder	42 506	33 672
Semesterlöneskuld inklusive okompenserad övertid	18 200	17 848
Summa	100 544	82 530
24 Borgensåtagande egna hem		
Motsvarar 40 procent vid eventuell förlustförsäljning av återstående kapital inklusive ränta.		
SBAB Bank AB	2	57
Summa	2	57
25 Övriga förpliktelser		
Grästorp Energi ekonomisk förening	11 740	12 633
Grästorp Energi AB	552	736
IK Gauthiod	454	594
Bygdegårdsföreningen Grästorps konserthus	100	100
Fiber, vatten och avlopp i Flo ekonomisk förening	95 322	72 757
KHF Trygga Hem i Grästorp	139 292	140 348
Summa	247 460	227 168

Belopp i tkr	2020	2019
<p>Grästorps kommun har i oktober 2008 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Grästorps kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per den 31 december 2020 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 501 229 802 tkr och totala tillgångar till 525 483 416 tkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 192 315 tkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 206 126 tkr.</p>		
26 Ansvarsförbindelser		
Pensionsåtaganden intjänade före 1998		
Ingående ansvarsförbindelse	107 405	107 884
Ränteuppräknig	0	713
Basbeloppsuppräknig	0	2 341
Försäkring IPR/partiell inlösen	0	0
Gamla utbetalningar	0	- 5 292
Aktualisering	0	0
*Övrig post	- 1 729	1 532
Beräkning förtroendevald	0	227
Utgående avsättning	105 676	107 405
Ingående avsättning löneskatt	26 057	26 172
Ränteuppräknig	0	173
Basbeloppsuppräknig	0	568
Försäkring IPR/partiell inlösen		
Gamla utbetalningar	0	- 1 284
Aktualisering	0	0
Övrig post	- 419	372
Beräkning förtroendevald	0	55
Utgående avsättning löneskatt	25 638	26 057
Summa	131 313	133 462
Kapital i överskottsfonden hos KPA		
Pensionsförsäkring AB	1 302	1 302
Pensionsförpliktelser		
Pensionsförpliktelser i balansräkning (not 30)	7 094	7 017
Pensionsförpliktelser i ansvarsförbindelsen (not 36)	131 313	133 462
Summa totala pensionsförpliktelser inklusive löneskatt (återlån)	138 407	140 479
Inga placeringar avseende pensionsmedel finns.		
27 Årets resultat, före extraordinära poster		
Beloppet överförs från resultaträkningen, motsvarar resultat före extraordinära poster	27 125	12 043

Belopp i tkr	2020	2019
28 Ej likviditetspåverkande poster		
Skuldförändring och finansiell kostnad inklusive löneskatt på avsättning pensioner	78	758
Reglering avsättning E20	- 464	0
Reglering värde markreserv	0	969
Förlust/värdereglering FSF	25	- 340
Konserthuset	- 6 500	0
Justeringspost	- 193	377
Summa	- 7 054	1 764
29 Förvärv materiella anläggningar		
IT-investeringar	- 2 169	- 1 183
Fastighetsförvärv	- 6 879	- 4 645
Maskiner och inventarier	- 2 432	- 172
Säkerhets- och trygghetsåtgärder	- 1 164	65
Förskolan Äventyret	- 186	- 456
VA/gata	0	- 5 006
Lunneviskolan	0	0
Skogsläntan	0	- 63
Åse & Vistehallen anpassning	- 30	0
Fritidsgård/konserthuset	- 219	0
Familjecentral	0	- 4 384
Välfärdsteknologi	- 148	- 202
Brännebacka södra	0	- 567
Centrumutveckling	- 871	- 388
Brännebacka södra etapp 3	- 560	- 39
Lunnevibadet	- 15 102	- 6 824
Gatubelysning Frambo	- 18	- 15
Gatubelysning Tengene	- 36	- 25
Gatubelysning gång- och cykelväg Forshall	- 48	- 29
Lunnevi IP, konstgräs	0	- 1 922
Lunneviskolan	0	- 244
Ungdomssatsning	- 220	- 507
Exploateringsområde kommande	- 8 826	- 1 959
Lunnevi IP	- 6 446	- 1 235
Fritidsanläggning/motionsspår	- 2 175	- 500
Fastighetsförvärv Örnen 7	0	- 3 300
Inventarier hemtjänst/familjecentral	0	- 401
Gång- och cykelväg tätort	- 2 105	0
Gång- och cykelväg Rönnvägen	- 3 515	0
Vatten och avlopp	- 19 861	0
Nordstadsparken	- 1 228	0
Planerat underhåll, mindre investeringar	- 4 397	- 3 538
Summa	- 78 635	- 37 539

Belopp i tkr	2020	2019
30 Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		
Andelar Göliska IT	0	0
Kommunassurans Syd Försäkrings AB	0	0
Indexuppräkning medfinansiering E20	0	- 496
Återföring del av medfinansiering E20	0	280
Andelar förlagslån Kommuninvest	- 1 100	0
Summa	- 1 100	- 216
31 Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		
FSF AB	0	2 300
Upplösning E20	280	0
Summa	280	2 300
32 Nya lån		
Nya lån	33 800	0
Konverterade lån	56 113	66 860
Summa	89 913	66 860
33 Amortering av skuld		
Amortering innevarande år	- 4 757	- 4 315
Konverterade/inlösta lån	- 56 113	- 66 860
Återförda kalkylerade amorteringar innevarande år	4 970	4 970
Kalkylerade amorteringar nästkommande år	- 5 970	- 4 970
Summa	- 61 870	- 71 175
34 Ökning av långfristiga fordringar		
Anslutningsavgifter, 85 procent av totalinkomsten periodiseras	547	1 257
Summa	547	1 257
35 Minskning av långfristiga fordringar		
Årets återföring av periodiserade anslutningsavgifter	- 180	- 165
Andelar förlagslån Kommuninvest	1 100	0
Summa	920	- 165

Redovisningsprinciper

Kommunens redovisning görs på bokföringsmässiga grunder och följer god redovisningssed enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning, LKBR. Rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning (RKR) används där det är tillämpligt.

Kostnader och intäkter, skulder och fordringar, i redovisningen periodiseras för att belasta rätt period och för att räkenskaperna ska bli rättvisande.

Enligt RKR:s rekommendation R2 ska intäkter från gåvor redovisas under verksamhetens intäkter. Enligt LKBR ska tillgångar som kommunen tagit emot utan ersättning, eller till en ersättning som väsentligt understiger tillgångens verkliga värde, redovisas till det verkliga värdet vid förvärvstidpunkten. Konserthuset som Grästorps kommun tagit emot redovisas därför som intäkt till det verkliga värdet vid förvärvstidpunkten. Intäkten betraktas som en jämförelsestörande post i räkenskaperna.

Kommunen gjorde undantag från rådets rekommendationer i följande fall:

- *Rekommendation R4.* Materiella anläggningstillgångar av mindre värde skrevs av från det år (12 månader) då anläggningen togs i bruk eller var färdig. Det är ett avsteg från rekommendationen som anger att all avskrivning ska ske vid den tidpunkt då anläggningen tas i bruk. Då det endast avser tillgångar av mindre värde är skillnaden marginell och får ingen avgörande ekonomisk betydelse i redovisningen. Med hänsyn till anläggningens totala avskrivningstid bedömer kommunen att det inte finns något hinder för detta.

- *Rekommendation R5.* Redovisning av hyres- och leasingavtal tillämpades inte enligt rekommendationen. Alla leasingavtal redovisades som hyresavtal. Däremot lämnades upplysningar om leasingavtalens omfattning och löptider i nothänvisningarna, vilket bedöms ge tillräcklig ekonomisk information.

- *Rekommendation R2.* Inkomst från anslutningsavgifter periodiserades mot investeringsutgiftens avskrivningstid. Av det totala beloppet för anslutningsavgifter periodiserades 85 procent, medan 15 procent bokfördes som intäkt i driftredovisningen för att täcka uppkomna kostnader i samband med anslutningen. Vid lägre belopp, upp till 250 tkr, intäktsfördes anslutningsavgifterna i sin helhet, eftersom en periodisering över tillgångens avskrivningstid inte skulle vara meningsfull med hänsyn till beloppens storlek.

Exploaterad tomtmark som gjorts i ordning till försäljning klassificerades som omsättningstillgång. De anställdas fordran på kommunen i form av sparade semesterdagar och oreglerad övertid skuldbokfördes och kostnaden redovisades på verksamhetsnivå. Den avgiftsbestämda delen av pensionerna, inklusive AKAP-KL, bokfördes under kortfristiga skulder med utbetalning 2021. För den förmånsbestämda delen har kommunen en försäkringslösning. Intjänad pension före 1998 redovisades i sin helhet som ansvarsförbindelse (blandmodellen). Beräkningsunderlaget för pensioner utgår från riktlinjer för beräkning av pensionskund (RIPS 17). Kostnaden för löneskatt på pensioner behandlades i redovisningen på samma sätt som pensionskostnaden. Den sammanställda redovisningen upprättades enligt förvärvsmetoden. På investeringar i materiella anläggningstillgångar som pågick över bokslutsdagen gjordes ingen avskrivning. Anläggningstillgångar togs upp till anskaffningsvärdet (utgiften minus eventuella investeringsbidrag) med avdrag för avskrivningar.

Avskrivningstiden för tillgångar beräknas utifrån en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod. De generella avskrivningstider kommunen tillämpade i bokslutet 2020, utan tillämpning av komponentavskrivning, framgår i tabellen.

I 2020 års bokslut tillämpade kommunen komponentavskrivning av större färdigställda objekt. Arbetet med att anpassa redovisningen till nya avskrivningsregler fortsätter genom en löpande översyn av komponentindelning för nya pågående objekt. Kommunen har inte påbörjat någon översyn av äldre objekt. En anpassning av kostnaderna för planerat underhåll genomfördes helt, eftersom de aktiverades i bokslutet.

Avskrivningstider	ÅR
Inventarier	3–10
Fordon	10
Bostadshus	20–33
Idrottsanläggningar	20
Byggnader	20–33
Gator och vägar	33
VA-verk, ledningsnät	35

Avskrivningstider som används där komponentavskrivning inte tillämpas.

Känslighetsanalys

(mkr)	Resultatpåverkan
Löneökning med 1 procent	– 2,6
10 heltidstjänster	+/- 5,1
Ökad upplåning med 10 mkr	0,03
Ränteförändring med 1 procent	+/- 2,2
Förändring av generella statsbidrag och utjämningsystem med 1 procent	+/- 1,0
Skattehöjning med 1 krona	12,1

Analys av hur resultatet påverkas vid olika förändringar av de ekonomiska förutsättningarna.

Driftredovisning

Sammanställningen visar verksamhetens redovisade resultat och fördelningen mellan kommunens olika verksamheter. I driftredovisningen ingår verksamheternas interna kostnads- och intäktsposter. Dessa poster elimineras sedan i finansförvaltningens redovisning för att resultatet ska bli detsamma som visas i kommunens externredovisning – resultaträkningen. De stora budgetavvikelserna som redovisas på kostnads- respektive intäktssidan i finansförvaltningen beror på elimineringen av dessa poster.

Sammantaget för kommunen blev kostnaderna 1,2 mkr lägre än budgeterat samtidigt som intäkterna blev 10,1 mkr högre än budgeterat.

Verksamheterna redovisade ett sammanlagt överskott mot budget med 2,7 mkr, en avvikelse som motsvarade 0,8 procent av nettobudgeten. Allmän verksamhets underskott på 5,0 mkr vägs upp av överskott i övriga verksamheter, som tillsammans lämnade ett överskott på 7,7 mkr. En del av underskottet i allmän verksamhet beror på att ansvaret för Lunnevidadets personal och verksamhet flyttades från samhällsbyggnadsverksamhet till allmän verksamhet. Resultatet påverkas också av att kostnader för fysisk planering och bostadsanpassning var höga under året. Även en del av överskottet i samhällsbyggnadsverksamhet beror på organisationsförändringen för Lunnevidadets personal eftersom dessa kostnader redovisas i allmän verksamhet. Måltidsverksamheten hade lägre kostnader samtidigt som intäkterna från fastighetservice var högre än planerat vilket bidrog till överskottet i verksamheten.

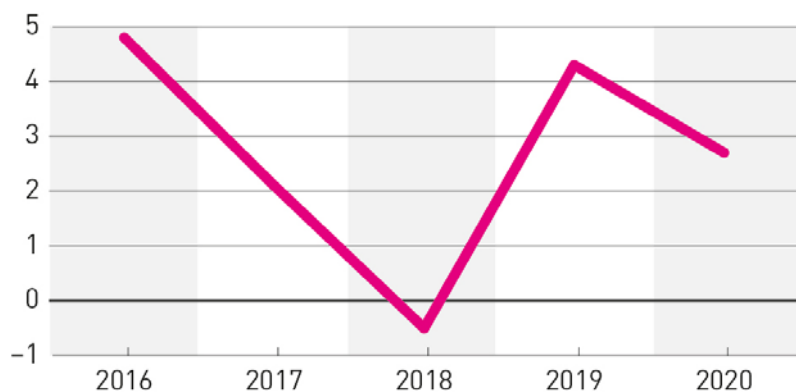
Både social verksamhet och bildningsverksamhet hade lägre personalkostnader än budgeterat. För bildningsverksamhetens del bidrog de lägre personalkostnaderna till att täcka kostnader för gymnasieskolan. Intäkterna från riktade statsbidrag bidrog till överskottet för verksamheten. Social verksamhet har hanterat konsekvenserna av pandemin på ett kostnadseffektivt sätt. Verksamheten har haft höga kostnader för åtgärder på grund av covid-19, samtidigt som personalkostnaderna varit lägre då flera verksamheter varit stängda under pandemin och övertalig personal har kunnat styras om. Statlig ersättning för merkostnader ("covid-19 bidraget" från Socialstyrelsen), täckte en stor del av extrakostnaderna i verksamheten. I social verksamhets intäkter ingår bidraget med 3,1 mkr.

Finansförvaltningen redovisade ett överskott med 8,7 mkr exklusive avskrivningar. Grästorps kommuns övertagande av konserthuset gav en jämförelsestörande intäkt på 6,5 mkr som redovisas i finansförvaltningen. Statlig ersättning för sjuklönekostnader uppgick till 3,3 mkr. Av dessa har 2,2 mkr fördelats till verksamheterna utifrån hur stora sjuklönekostnader varje verksamhet haft till augusti. Resten av ersättningen, 1,1 mkr, redovisas i finansförvaltningen. Personalen har fått värdecheckar till lokala butiker, restauranger och service. För detta ändamål har 0,9 mkr tagits ur den finansiella reserven och resterande 0,2 mkr redovisas som överskott.

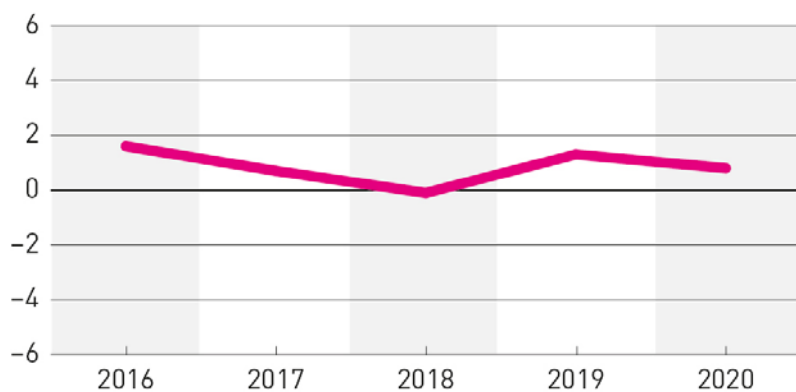
Arbetsgivaravgifter, försäkringsavgifter och pensionskostnader gav ett nettoöverskott mot budget med 1,4 mkr. Lägre kostnader vägdes delvis upp av lägre intäkter i finansförvaltningen. Pensionskostnaderna var lägre än kalkylerat, vilket främst beror på kostnaderna för den avgiftsbestämda pensionen. Även lägre personalomkostnader och tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifter bidrog till överskottet. I finansförvaltningen redovisades även en kostnad på 0,3 mkr som motsvarande 1/25-del av kostnaden för den statliga medfinansieringen av E20-utbyggnaden.

Nivån på avskrivningarna var en följd av årets investeringar. Avskrivningarna uppgick till 15,4 mkr, vilket var 0,7 mkr lägre än budgeterat men högre än tidigare år.

Budgetföljsamhet, mkr (mkr)

Budgetföljsamhet, procent (%)

NÄMND	KOSTNAD		INTÄKT		NETTOKOSTNAD	
	Redovisning	Avvikelse mot budget	Redovisning	Avvikelse mot budget	Redovisning	Avvikelse mot budget
Kommunstyrelsen						
– allmän verksamhet	63 533	– 12 199	10 680	7 248	52 853	– 4 951
– samhällsbyggnadsverksamhet	97 713	596	64 134	2 204	33 579	2 800
– bildningsverksamhet	140 760	655	15 530	1 275	125 230	1 930
– social verksamhet	184 781	– 270	55 773	2 989	129 008	2 719
Miljö- och byggnämnd	2 101	216	1 155	– 11	946	205
Summa	488 888	– 11 002	147 272	13 705	341 616	2 703
Finansförvaltningen	– 60 363	12 247	– 39 479	– 3 572	– 20 884	8 675
Summa	428 525	1 245	107 793	10 133	320 732	11 378
Avskrivningar	15 439	661			15 439	661
SUMMA	443 964	1 906	107 793	10 133	336 171	12 039

Investeringsredovisning

Grästorps kommun investerade under året för totalt 78,6 mkr. Det var 41,1 mkr mer än 2019. De senaste fem åren, 2016–2020, har kommunen gjort investeringar på 211,3 mkr, eller drygt 42 mkr årligen.

Årets mest omfattande investeringar:

- Vatten och avlopp, 19,9 mkr
- Lunnevibadet, 15,1 mkr
- Exploateringsområde, 8,8 mkr
- Mark- och fastighetsförvärv, 6,9 mkr
- Lunnevi IP, 6,4 mkr
- Planerat underhåll och mindre investeringar, 4,4 mkr

Investeringsbudgeten för 2020 uppgick till 64,6 mkr. Utöver den ursprungliga investeringsbudgeten beslutade kommunstyrelsen att överföra 23,4 mkr från icke genomförda investeringar 2019. Det gav en total investeringsbudget på 88,4 mkr. Årets investeringar på 78,6 mkr innebär att kommunen använde 89 procent av investeringsbudgeten.

Den största investeringen 2020 var renoveringen av vatten- och avloppsnätet. I projektet ingick bland annat renovering av spillvattenledningar i Salstad, Grästorp och Flo Klev, avloppsreningsverk i Forshall samt renovering av diverse avloppspumpstationer. Investeringarna i VA fortsätter att vara stora 2021.

Projektet för Lunnevibadet innebär bland annat renovering av badhusets inomhus- och utomhusmiljö. Projektet har blivit fördröjt och färdigställs 2021.

Ett av kommunens prioriterade mål är att skapa fler bostäder och upprätthålla en god boendemiljö för att Grästorp ska kunna fortsätta utvecklas, därför är investeringsnivån för mark- och fastighetsförvärv samt exploateringsområde hög 2021.

På Lunnevi IP har en ny kiosk byggts, bollhallens tak är renoverat och i övrigt har kommunen gjort tillbyggnad av ventilationsrum samt ny ventilation 2020. Projektet blir helt klart 2021.

Under året har kommunen även investerat i gång- och cykelvägar. Kostnaderna för dessa har överskridit budgeten, vilket främst beror på högre kostnader för asfaltering.

De senaste åren har kommunen haft höga nettoinvesteringar i förhållande till resultatutvecklingen över tid. De senaste fem åren har kommunen gjort investeringar på sammanlagt 211,3 mkr. Samma period har summan av årets resultat och avskrivningar varit 135 mkr. Investeringsnivån i relation till årets resultat och avskrivningar visar en obalans på totalt 76,3 mkr sedan 2016. Trots årets resultat ökade obalansen jämfört med föregående år, vilket beror på den höga investeringsnivån. Denna obalans måste kommunen varje år finansiera med ökad upplåning eller minskad likviditet, alltså ta av "kassan". För att kunna finansiera gjorda investeringar 2020 har kommunen både ökat sina lån och minskat sin likviditet.

Utifrån budget och plan 2021–2023 behöver kommunen öka sina lån om investeringar görs enligt planen. En hög investeringsvolym medför ökade driftkostnader och avskrivningsnivåer. Graden av lånefinansiering påverkar också kommunens räntekostnader och finansnetto.

Inför 2021 budgeterade kommunen 82,9 mkr till investeringar. Det gör att investeringsnivån fortfarande är mycket hög. Vatten- och avloppsnätet är i stort behov av renovering och upprustning. För detta ändamål finns 15 mkr avsatta i 2021 års investeringsbudget. Andra större investeringar är fortsatta exploateringsarbeten, utbyggnation av ishallen, nytt kommunhus och nytt kommunförråd.

Allmän verksamhet

Beskrivning av verksamheten

Allmän verksamhet omfattar politik och revision, ekonomi, personal, kansli, kommunikation, digitalisering samt kultur och fritid, bibliotek och ungdomsverksamhet. Den ansvarar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning, omvärldsbevakning, samhällsservice, information och marknadsföring.

Viktiga händelser under året

Under året har allmän verksamhet organiserats om. I april flyttades ansvaret för Lunnevibadet från samhällsbyggnad till allmän verksamhet. I juli tog kommunen över ägandet av konserthuset, som kommer att drivas inom allmän verksamhet. Det innebär också en ny ungdomsverksamhet som kan drivas i konserthusets lokaler. När det gäller unga grästorpare har verksamheten även satsat på "unga kommunutvecklare" för att hitta nya metoder som ökar ungas delaktighet i samhällsutveckling och kulturutbud.

I augusti skapades enheten för digitalisering och innovation. Digitaliseringen fick en extra skjuts på grund av pandemin och behovet av distansarbete som innebar nya digitala arbetssätt, med särskilt fokus på det digitala bemötandet av turister. Ett antal nya e-tjänster har införts inom flera områden. En digital coach har stärkt biblioteket och arbetat för att motverka det digitala utanförskapet. Det har även lett till ökad utlåning av digitala medier.

Flytten av löneadministration från Skövde till Lidköping blev klar och Grästorp har nu samma lönesystem som de andra V6-kommunerna. Nytt ärendehanteringssystem infördes i början av året och fungerar bra. Upphandlingen av nytt ekonomisystem och telefoni för V6-kommunerna blev klart och projektering pågår.

Arbetet med platåbergens geopark och vandringsleder längs Halle- och Hunneberg fortsätter. Intresset för utomhusaktiviteter har ökat under pandemin och verksamheten har erbjudit olika aktiviteter för att möta intresset.

Kommunens engagemang i Näringslivssamverkan Grästorp (NSG) fortsätter och Grästorp är bland de fem bästa kommunerna i Sverige vad gäller service och bemötande till företag. Grästorp har även arbetat med hållbarhetsfrågor och startat projektet Rätt från slätt med syfte att undersöka lokala affärsmöjligheter kring gröna proteiner.

Allmän verksamhet har genomgått en stor omvandling de senaste åren, i form av både samverkan med andra kommuner, påverkan av oförutsedda händelser och planerade förändringar. Förändringarna gör att verksamheten ser framtiden an med tillförsikt.

Framtiden

Allmän verksamhet fortsätter förbättra profileringen av varumärket Grästorp. Arbetet med Heltidsresan och att vara en attraktiv arbetsplats fortsätter.

Det nya ekonomisystemet ska vara i drift i april 2021 och det innebär nya processer och rutiner som påverkar hela organisationen. Verksamheten för fysisk planering flyttas till samhällsbyggnadsverksamheten. Digitaliseringen fortsätter genom flera projekt, bland annat digital signering, och den digitala mognaden ökar i alla verksamheter.

Samordning både internt inom kommunen och med företag och myndigheter är av stor betydelse för kommunens framgång och en hållbar utveckling. Allmän verksamhet fortsätter fokusera på bland annat personalförsörjning, digitala utvecklingsfrågor och olika kommunikationssätt med invånarna.

Ekonomiskt resultat och nyckeltal

Verksamheten redovisade ett underskott med drygt 4,9 mkr. Verksamhetens resultat påverkades också av övertagandet av Lunnevidadets personal sedan april, samtidigt som budgeten för personalen låg under samhällsbyggnadsverksamheten. Underskottet beror på högre kostnader för fysisk planering, som detaljplanskostnader och förstudier inför investeringar. Även högre kostnader för bostadsanpassningsbidrag och personal påverkade resultatet negativt.

Allmän verksamhet hade däremot högre intäkter för försäljning av verksamheter och lönebidrag. I periodens intäkter ingår även statliga ersättningar för sjuklönekostnader på grund av covid-19-pandemin. Pandemin påverkade även kostnaderna, då verksamheten inte kunnat arrangera planerade kulturella evenemang. Färre resor med färdtjänst och anropsstyrd trafik och färre utbetalningar av extra föreningsbidrag minskade också kostnaderna 2020.

Ekonomi

(tkr)	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Intäkter	10 680	20 749	19 496
Kostnader	63 532	68 811	66 505
Nettokostnader	52 852	48 062	47 009
Budget	47 902	48 253	48 016
Budgetavvikelse	- 4 950	191	1 007

Nyckeltal

(tkr)	År 2020	År 2019	År 2018
Kommunledning och revision (kostnad per invånare)	549	566	488
Färdtjänst (kostnad per invånare)	113	209	185
Räddningstjänst (kostnad per invånare)	1 010	972	948
Räddningstjänst (Antal utryckningar)	97	107	154

Samhällsbyggnadsverksamheten

Beskrivning av verksamheten

Samhällsbyggnad omfattar verksamheter inom gata, park, VA, fastigheter och kost. Verksamheten ansvarar för fysisk planering, underhåll av gator, parker och grönytor, förvaltning av kommunens fastigheter, inklusive lokalvård. Kostenheten ansvarar för måltiderna i allt från förskolan till äldreomsorgen.

Viktiga händelser under året

Arbetet inom samhällsbyggnad löpte på inom alla enheter. Ansvaret för Lunnevidadets personal flyttades till allmän verksamhet men förvaltningen av badet kvarstår inom samhällsbyggnadsverksamheten. I juli tog kommunen över ägandet av konserthuset vilket också belastar förvaltning av fastigheter. Kommunen köpte fastigheten Havsmåsen 3 i början av året och lägenheterna på Velandagatan blev också klara under året.

Verksamheten anställde en samhällsplanerare som har arbetat med översiktsplanen och detaljplanerna för att möjliggöra nybyggande i flera områden. Verksamheten har också anställt en ny projektledare som bland annat driver fastighetsprojekt i kommunen.

Park- och gatuenheten har avverkat en stor mängd av kommunens granskog och genomfört planerade underhållsåtgärder.

Kostenheten hade en minskad råvaruåtgång både inom förskola och äldreomsorg. Orsaken var en högre sjukfrånvaro bland elever och att Jon Jespers restaurang var stängd under våren och sommaren som en följd av pandemin. Miljöpåverkan från måltiderna mätt i koldioxidekvivalenter (CO₂) minskade med 20 procent jämfört med 2019.

Verksamheten genomförde ett flertal projekt, både i egen regi och med hjälp av upphandlade entreprenörer.

Framtiden

Det byggs för fullt i Grästorps och arbetet med översiktsplan och detaljplaner fortsätter. Detaljplansbudget flyttas till samhällsbyggnad, vilket ger en bättre helhetssyn när det gäller ekonomisk planering. Det strategiska arbetet med att utveckla samverkan kring vattenförsörjningen fortsätter 2021.

Inom verksamheten finns ett behov av att kartlägga processer för att möta nya förväntningar som tillkommer i samband med stora investeringar.

I och med att kommunen växer, behöver även den kommunala infrastrukturen utökas och anpassas. Utvecklingen av Grästorps omfattar stora investeringar 2021 och fortsatt höga investeringar de närmaste åren. Utmaningen är att få kontroll på de önskemål som finns för att göra kommunen attraktiv och kostnader som dessa önskemål för med sig.

Ekonomiskt resultat och nyckeltal

Samhällsbyggnadsverksamhetens resultat blev ett överskott med 2,8 mkr. Överskottet kan till stor del härledas till Lunnevidadets renovering samt flytten av badets personal till allmän verksamhet.

Överskottet beror också på högre intäkter för externa arbeten för fastighetsenheten. Även lägre kostnader för personal och inköp av råvaror på kostenheten bidrog till överskottet.

Ekonomi

(tkr)	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Intäkter	64 134	66 540	65 319
Kostnader	97 713	97 933	97 362
Nettokostnader	33 579	31 393	32 043
Budget	36 379	32 300	33 227
Budgetavvikelse	2 800	907	1 184

Nyckeltal

(tkr)	År 2020	År 2019	År 2018
Antal anställda	51	56	60
Antal män	19	20	37
Antal kvinnor	32	36	23
Personalkostnad i % av verksamhetens kostnader	29	29	29

Bildningsverksamheten

Beskrivning av verksamheten

Bildningsverksamheten i Grästorps består av de tre enheterna Nya Centralskolan årskurs 4–9, Lunnevienheten årskurs F–3 och förskolan Ambjörnsgården samt Backenenheten med förskolan Äventyret och den pedagogiska omsorgen Kvällskvisten. Enheterna Nya Centralskolan och Lunnevienheten innefattar även grundsärskola och fritidshem. Bildningsverksamhetens ledningsgrupp består av skolchef, rektorer och biträdande rektorer som ansvarar för enheterna samt administrativ chef. Genom Grästorps 5.0 arbetar verksamheten tillsammans med att utbilda barn och elever till framtida världsmedborgare som kan göra skillnad för sig själva och andra.

Bildningsverksamheten erbjuder Grästorps barn och elever digitala enheter och lärresurser som verktyg för att lära och utvecklas. Den digitala utvecklingen är välkommen och det är en del i uppdraget att vara proaktiva i en värld som snabbt förändras. Verksamheten vill skapa goda förutsättningar för en utbildning där modern informationsteknik är en naturlig lärresurs i undervisningen. Idag har alla elever i grundskolan personliga digitala verktyg, årskurs F–3 har surfplattor (Ipad) och årskurs 4–9 samt grundsärskolan har pc-datorer. På förskolor och fritidshem finns tillgång till digitala verktyg i form av surfplattor för barn och elever.

Viktiga händelser under året

Under 2020 har verksamheten genom den nya enheten admin 5.0 förstärkt utbudet av e-tjänster i flera processer, bland annat formulär för ansökan om modersmålsundervisning, ledighetsansökan och avtal för digitala verktyg som från hösten 2020 hanteras via bank-id. De digitala processerna ger även intern effektivisering och utveckling i system som Västtrafiks e-portal för skolkortsadministration och e-tjänst för skolskjutshantering.

Processen för ansökan till förskola och fritidshem har utvecklats med direktkommunikation från systemet till vårdnadshavare vid placering, automatiserade påminnelseflöden, kvalitetsförbättring i insamlad adressinformation och bank-id-signatur av båda vårdnadshavarna för att anta placeringserbjudande.

Inrymningslarm, system för digitala signaturer samt digitala läromedel via Nationalencyklopedin är introducerade internt i verksamheten.

Verksamhetens kvalitet i arbetet med de nationella målen och det kommunala målet har ökat under året. Mest tydligt är den ökade kompetensen i uppföljning och analys, vilket har lett till djupare kunskap och ökad medvetenhet om kvaliteten i arbetet med de nationella målen. Genom att tillvarata de utvecklingsmöjligheter som coronapandemin har gett, har digitaliseringen och den digitala kompetensen ökat snabbt under året, bland annat genom digitalisering av undervisning och genom digitala möten. Det är även ett proaktivt arbete som ökar omställningsförmågan, när händelser i samhället och omvärlden gör att man snabbt behöver ställa om och förändra traditionella strukturer och arbetssätt.

Verksamhetens ökade kompetens i systematiskt kvalitetsarbete och digitalisering är båda viktiga förutsättningar för att fortsätta öka kvaliteten och måluppfyllelsen i skolan.

Bildningsverksamheten arbetar även med att ta tillvara alla möjligheter att förstärka Grästorps 5.0 i verksamheten. Inte minst vid rekrytering, där kommunikationen utvecklats med fokus på att finna medledare som vill vara en del av bildningsverksamheten på grund av gemensamma värderingar, snarare än enbart själva arbetet. Genom helhetsperspektivet inom Grästorps 5.0 har verksamheten också nått ett positivt resultat för tredje året i rad.

Framtid

Ett fokusområde är att fortsätta utöka e-tjänsterna för att öka kvaliteten i flöden, insamlad information samt effektivisera större interna processer som idag kostar mycket tid och papper. Målet är att digitalisera för att spara tid, minimera risker för fel, öka tillgängligheten och få ett underlag att använda för analys och långsiktig kvalitetsutveckling.

Verksamheten har hög måluppfyllelse och behörighet till gymnasiet i en nationell jämförelse. Utmaningen är att förflytta hela verksamheten till en lärandekultur med ett systematiskt kvalitetsarbete och kollegialt lärande på vetenskaplig grund, för att utveckla kvaliteten i undervisningen och arbetet med att nå de nationella målen. Arbetet pågår inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet och vidareutvecklas 2021.

Befolkning och ekonomi påverkar verksamheten. Utvecklingen av helhetsperspektivet i Grästorps 5.0 genom samsyn på uppdraget och samarbete från förskola till årskurs 9 och en gemensam budget har varit framgångsfaktorer för både omställning och en budget i balans. När ledningsgruppen arbetar som ett team med en tydlig riktning och utvecklingsvilja bidrar det till snabb omställning. Detta fortsätter 2021 då kommunen behöver öka takten i att ställa om för att utveckla kvaliteten i uppdraget och i välfärden.

Ekonomiskt resultat

Bildningsverksamheten redovisade 2020 ett överskott på 1,9 mkr vilket är en positiv budgetavvikelse med 1,5 procent.

Intäkterna till bildningsverksamheten består av statsbidrag, interkommunal ersättning från andra kommuner som har elever i Grästorps skolor, samt barnomsorgsavgifter. Intäkterna för 2020 var närmare 1,3 mkr mer än budgeterat, bland annat på grund av ett extra statsbidrag för sjukfrånvaro under coronapandemin.

Mer än hälften av bildningsverksamhetens kostnader är personalkostnader. Dessa var dock 3,9 mkr lägre än budgeterat 2020. Det största överskottet lämnade förskolans verksamhet. Det beror på vakanta tjänster men också på strategiskt arbete vid behov av vikarier. En viss effekt av coronapandemin var ett mindre behov av vikarier då både barn och medledare varit frånvarande samtidigt.

Övriga överskott fanns inom grundsärskolan som haft färre elever på höstterminen och även fått statsbidrag som bidragit till överskott. Kostnader för skolskjuts för grundskolan blev lägre på grund av att verksamheten inte behövt skolskjuts utöver avtal i samma utsträckning som budgeterat. Elevhälsans kostnader blev lägre på grund av vakanser under vårterminen samt lägre kostnader för skolläkare och skolpsykolog.

Negativa avvikelser uppstod inom gymnasieskolan där kostnaden överskred budget med 2,0 mkr. Även bidraget till föräldrakooperativet Asphagen överskred budget, då fler barn än beräknat varit inskrivna på den fristående förskolan samt högre kostnad utifrån prislista 2020.

Ekonomi

(tkr)	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Intäkter	15 530	16 335	17 731
Kostnader	140 760	139 425	138 743
Nettokostnader	125 231	123 090	121 012
Budget	127 160	124 694	119 883
Budgetavvikelse	1 929	1 604	- 1 129

Nyckeltal

(tkr)	År 2020	År 2019	År 2018
Antal barn 0 år	53 *	47	42
Antal elever i grundskolan	634 **	623	633
Kostnad per barn i förskolan, kr	***	134 032	140 963
Kostnad per elev i grundskolan, kr	***	111 539	110 825

*Antal barn 0 år 2020 per 31 december är ännu inte publicerad av SCB, därför är siffran preliminär.

**Antal elever i grundskolan avser årskurs F–9 vid mätdatum 15 oktober i kommunens skolor oavsett folkbokföringsort. SCB har ännu inte publicerat siffran för 2020.

***Kostnaden per barn och elev för 2020 har ännu inte publicerats.

Antalet nyfödda barn i Grästorps minskade drastiskt från 2017 till 2018. De senaste tre åren har dock antalet ökat något varje år och den preliminära siffran för 2020 är 53 barn folkbokförda i kommunen som har fötts under året.

Antal elever i grundskolan minskade något 2019, men ökade igen 2020. Befolkningsprognosen visar ett minskat antal elever från läsåret 21/22 och framåt, då stora årskullar lämnar grundskolan och mindre årskullar börjar skolan.

Kostnaden per barn i förskola har sedan början av 2010-talet legat under kommunernas snittvärde, men 2017 närmade sig kostnaden kommungenomsnittet. Därefter har kostnaden minskat successivt och Grästorps förskola ligger nu långt under kommungenomsnittet med 156 362 kronor per barn.

Kostnad per elev i Grästorps grundskola F–9 har historiskt legat under kommunernas snitt. Från 2013 hade nyckeltalet dock en kraftigt negativ utveckling med kostnader som successivt ökade för att 2015–2017 vara i samma nivå som kommungenomsnittet. Sedan 2017 har trenden brutits och trots en fortsatt ökning av kommungenomsnittet har Grästorps resultat hållit en stabil nivå, vilket gett ett allt större gap mot kommungenomsnittet som är 117 032 kronor per elev.

Social verksamhet

Beskrivning av verksamheten

Social verksamhet arbetar med myndighetsutövning och verksamhet utifrån lagar som SoL, LSS, LVM, LVU och HSL. I verksamheten ingår också arbetsmarknadsenheten från och med 2020. Verksamhetens uppgift är att ge stöd åt de kommuninvånare som behöver insatser av olika slag, exempelvis stöd i/till försörjning, integration, hemtjänst, behov av särskilda boendeformer, kommunal hälso- och sjukvård, stöd i att komma ifrån risk- eller missbruk, insatser till barn och unga som lever i utsatta situationer och miljöer, stöd till sysselsättning och stöd i vardagslivet till människor med olika funktionsnedsättningar.

Viktiga händelser under året

År 2020 började verksamheten tillämpa den nya styr- och ledningsmodellen vilket inneburit ett nytt sätt att analysera måluppfyllelsen utifrån de fyra områden som politiken valt att fokusera på. Det har främst skett på verksamhetsövergripande nivå tillsammans med ledningsgruppen. Analysunderlaget har sedan utgjort stommen för redovisning till socialutskottet för dialog. Tre områdesdialoger genomfördes med fokus på *effektiv och innovativ välfärd (Q2)*, *hälsofrämjande och förebyggande insatser (Q3)* samt *kundnöjdhet (Q4)*. Verksamheten är stolt över den goda måluppfyllelsen trots alla utmaningar på grund av pandemin. Verksamheten har tagit stora digitala kliv tack vare engagerade och lojala medledare. Några utmaningar är att det tar tid att införa målarbetet för att öka delaktigheten i alla led. Resultat behöver tolkas tillsammans med dem som använder servicen. Det hälsofrämjande arbetet försvåras under en pandemi som inte tillåter fysiska träffar. En lärdom från året är att tid och struktur är viktigt för att lyckas nå målen. Digitala möten är ofta mer effektiva möten och en tydlig samverkan gör arbetet enklare.

I övrigt har coronapandemin haft stor påverkan i form av förändrade arbetsätt och nya rutiner för hygien och skyddsåtgärder, provtagning och smittspårning, distansarbete och fysiska möten. Det digitala arbetssättet har genom pandemin fått en extra skjuts framåt och förhoppningsvis kan verksamheten fortsätta ta vara på möjligheterna med digitaliseringen när pandemin är över. De negativa hälsoeffekterna av pandemin för såväl brukare som medledare kommer säkert att kvarstå lång tid framöver. Den ekonomiska påverkan av pandemin har till stor del vägts upp av tillskott i form av statsbidrag för bland annat ökade sjuklönekostnader.

I juni 2020 utsågs Grästorps kommun av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) till en av tio "modellkommuner" som ska fungera som modell för äldreomsorgens digitalisering. Modellkommunerna ska stödja andra kommuner och de regionala strukturerna för digitalisering av olika tjänster. Utöver det ska modellkommunerna införa ytterligare digitala lösningar i den egna kommunen för att utveckla kunskap och erfarenhet som är till nytta för hela landet. De tio kommunerna får ett extra ekonomiskt stöd för att avsätta tid för kunskapsspridning. Grästorp har tillsatt en särskild projektledare och kommunikatör för att driva detta projekt under tre år.

Under 2020 påbörjade verksamheten en samverkan i V6 för att upphandla ett nytt verksamhetssystem som intresserat flera andra kommuner i närområdet. Projektet GVS12 omfattar idag 12 kommuner och omfattar även en dialog med SKR:s beställarnätverk. Inom projektet ska ett nytt verksamhetssystem för hela socialtjänsten upphandlas, och målet är att det ska vara klart till årsskiftet 2023–24. Syftet är att ha ett modernt system som är förberett för nya framtida tekniker och behov.

Arbetet med hemmaplanslösningar för att minska kostnader för externa placeringar intensifierades 2020 och flera "hemtagningar" gjordes med hittills goda resultat.

KHF Trygga Hem i Grästorps firade 10-årsjubileum 2020 men det storslagna firandet fick ställas in på grund av pandemins restriktioner. Föreningen fick 2020 klartecken för att gå vidare med ett nytt boendekoncept på fastigheten Lärkfalken. Tanken är att bygga två hus med ett flertal lägenheter.

Framtiden

När en allt större andel av befolkningen framöver är barn, unga och äldre behöver kommunen fler medledare för att möta de ökade behoven av välfärd. Samtidigt blir medborgarnas krav på verksamheterna allt högre. Det är en ekvation som inte går ihop när kommunerna varken har ekonomi eller tillräcklig arbetskraft för det. En viktig del av lösningen är välfärdsteknologi, digitalisering och automatisering – helt enkelt en *smartare välfärd*. Personalen kan då lägga sin tid och sina kunskaper på de insatser som inte kan ersättas av tekniska lösningar.

Digital teknik har stor potential att bidra till att äldre personer ska kunna bo kvar hemma, känna sig trygga och delaktiga i samhället och även ha en bättre hälsa. Med rätt stöd kan individen leva mer självständigt med mindre behov av omsorg. Digital teknik kan också bidra till mer social samvaro för att bryta ensamhet och isolering och gynna omsorgspersonalen i deras arbete. År 2018 påbörjade social verksamhet en stor omställning för att möta framtidens utmaningar och detta arbete utvecklas kontinuerligt. Den närmaste framtiden tar verksamheten fram ett förslag på strategi för äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen.

Utmaningarna kan inte lösas med enbart mer resurser. Hela välfärden behöver "kroka arm" och hitta långsiktiga lösningar som effektiviserar arbetssätten. Socialtjänsten behöver öka användningen av digitala stöd för att effektivisera och bättre möta invånarnas förväntningar och behov. I Grästorp är socialtjänsten sedan juni 2020 med i SKR:s modellkommunsprojekt under tre år (se ovan) med fokus på äldreomsorgen. Verksamheten har även ett nära samarbete med Göliska IT kring automatisering av processer. Samtidigt krävs mer än digitalisering och automatisering för att förbättra servicen. Det krävs också en förändring av sättet att leverera välfärdstjänster, till exempel medskapande från både medledare och medborgare, liksom ett aktivt och gott ledarskap.

Genom ett tillitsbaserat ledarskap kan nya innovativa idéer och initiativ bland medlemmarna tas tillvara. Kultur- och värderingsfrågor behöver vara en naturlig del i socialtjänstens interna arbete, där syftet och förståelsen för brukarens och medborgarens behov är i centrum. Medledare i kärnverksamheten har kunskap, omdöme och vilja att göra ett gott arbete – och det arbetar verksamheten med att stödja på bästa sätt.

Förebyggande arbete och tidigt riktade insatser är en ödesfråga om socialtjänsten ska klara sitt framtida uppdrag. Vård och omsorg har i stor utsträckning präglats av tanken på omhändertagande istället för att stödja ett aktivt och självständigt liv. Nu behövs ett ökat fokus på självständighet och trygghet genom förstärkt rehabilitering och ökad användning av hjälpmedel och välfärdsteknik. Ur ett bredare perspektiv är socialtjänstens medverkan i samhällsplaneringen också viktig. Tillgängliga smarta bostäder som alla kan efterfråga och trygga, attraktiva och hållbara livsmiljöer minskar behovet av hjälpinsatser i ett senare skede.

Att mer systematiskt utveckla och följa upp såväl insatser som arbetssätt ger stor möjlighet till förbättrad kvalitet. Det arbetet pågår och vidareutvecklas 2021. Kunskapsbaserade arbetssätt är viktiga stöd för medledare och brukare, och bidrar till mer likvärdiga, jämlika, jämställda och transparenta bedömningar och insatser. Att ta bort sådant som inte ger resultat och inte baseras på bästa tillgängliga kunskap är både kostnadseffektivt och motverkar misslyckande för både medledare och brukare.

Ekonomiskt resultat och nyckeltal

Årets resultat för social verksamhet var ett överskott på 2,7 mkr, vilket motsvarar 2 procent av verksamhetens nettobudget. 2020 har varit ett prövningens år där verksamheterna har samarbetat för att hitta bra lösningar vid nerstängningar på grund av covid-19, medan andra verksamheter behövde mer personal. Stängda verksamheter har inneburit att personal har fått jobba i andra verksamheter och personalkostnaderna har då kunnat hållas nere. När budgeten beslutades fanns ingen kännedom om covid-19 varför de stora inköpen av skyddsmateriel påverkat resultatet. Samtidigt har statsbidrag ersatt en del av kostnaderna. Det är fortfarande väldigt osäkert hur stor del av kostnaderna som blir kompenserade för senare delen av 2020. Statsbidragen för covid-19 redovisas på central nivå i social verksamhet medan kostnaderna bokförs på respektive enhet.

Integrationsenheten redovisade ett negativt resultat som beror på lägre intäkter än budgeterat.

Arbetsmarknadsenheten (AME) lämnade ett positivt resultat vilket beror på färre lönebidragsanställda på grund av covid-19. Det påverkade både kostnader och intäkter.

Individuellt inriktade insatser (IFO) lämnade ett negativt resultat vilket beror på högre personalkostnader då hemtagningar krävt mer personal. Totalt sett gav hemmaplanslösningar ändå ett överskott på grund av lägre kostnader för HVB-placeringar, detta överskott redovisas inom andra enheter. Nya placeringar kostade mer än budgeterat och hemmaplanslösningar har inte alltid varit möjliga. Utbetalat försörjningsstöd var lägre än förväntat och en viktig orsak till det är ett utvecklat samarbete med arbetsmarknadsenheten.

Omsorgen om funktionsnedsatta (LSS) redovisade ett positivt resultat bland annat på grund av delvis stängda verksamheter under coronapandemin.

Äldreomsorg i särskilt boende (SÄBO) redovisade ett negativt resultat där inköp av skyddsmateriel och hög vårdtyngd stod för en stor del av underskottet. Intäkterna för vård och omsorg samt hyror var högre än förväntat samtidigt som en del inköp har gjorts för att förbättra boendemiljön.

Äldreomsorg i ordinärt boende (hemtjänst) lämnade ett positivt resultat på grund av en hög kostnadseffektivitet. Inköp av skyddsmateriel har däremot minskat överskottet.

Ekonomi

(tkr)	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Intäkter	55 773	60 240	66 101
Kostnader	184 781	183 103	187 309
Nettokostnader	129 008	122 863	121 208
Budget	131 727	124 391	119 777
Budgetavvikelse	2 719	1 528	- 1 431

Nyckeltal

(tkr)	År 2020	År 2019	År 2018
Försörjningsstöd, nettokostnad, Tkr	1 345	1 666	1 456
Socialpsykiatri, antal insatser daglig sysselsättning	16	17	13
Antal personer som har hemtjänst under året	178	174	181
Öppenvård, antal insatser barn och familj	44	44	64

Miljö- och byggnämnden

Beskrivning av verksamheten

Miljö- och byggnämnden är en myndighetsnämnd som ansvarar för tillsyn och ärendehandläggning utifrån bland annat miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen och tobakslagen. Miljö- och byggnämnden ansvarar även för bygglov och kommunala trafikfrågor.

Viktiga händelser under året

Pandemin har påverkat förutsättningarna för nämndens arbete. Verksamheten har ändå lyckats hålla en hög kvalitet och servicenivå, med nöjda kunder inom både bygg- och miljöområdet. När företagare rankar kommunens myndighetsutövning på nationell nivå är Grästorp bland de fem bästa i landet. NKI-enkäten som skickas till alla som haft ett ärende inom nämndens område visade en kundnöjdhet på 90 procent. Nöjdheten med informationen på hemsidan var 85 procent.

Kommunen har på sin hemsida lanserat e-tjänster för bygglov och anmälningsåtgärder, vilket förbättrar servicen till medborgarna. Digital debitering har också införts i verksamhetssystemet, och fortsätter arbetet med att integrera olika verksamhetssystem.

Göliska IT:s översyn av verksamhetssystemet har ökat prestandan i det trådbundna nätverket. Arbetet pågår för att göra systemet mer responsivt även via trådlös uppkoppling.

Under året införde kommunen parkeringsvakter för att förbättra parkeringssituationen och öka trafiksäkerheten. En översyn av befintlig skyltning och trafikregler påbörjades också.

Framtiden

Uppföljningen av målet god och nära service visar på en väldigt hög måluppfyllelse. Att kontinuerligt arbeta med värdskap och enkla processer är en förutsättning för fortsatt hög måluppfyllelse. Under 2021 ska kommunen prioritera arbetet med e-tjänster inom miljöenheten för att förenkla medborgarnas kontakter med nämnden ännu mer.

Nämnden arbetar med samverkan med andra kommuner inom de allra flesta områden utom bygglovshandläggning. Framöver ska kommunen prioritera att få till stånd en långsiktig lösning för samverkan även inom bygglovshandläggning.

Ekonomiskt resultat och nyckeltal

Resultatet för nämnden blev ett överskott på 206 tkr. Orsakerna är främst minskade utgifter inom miljö- och hälsoverksamheten och minskade administrativa kostnader.

Ekonomi

(tkr)	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Intäkter	1 155	1 128	1 054
Kostnader	2 101	2 137	1 998
Nettokostnader	946	1 009	944
Budget	1 152	1 071	847
Budgetavvikelse	206	62	- 97

Nyckeltal och verksamhetsmått

	2020	2019	2018
Miljötillsynsobjekt	41	48	43
Lantbruk U-verksamheter	141	128	158
Hälsoskyddsobjekt	46	39	34
Livsmedelsobjekt	51	52	53
Köldmedier	14	13	12
Totalt antal ärenden miljö och hälsa	141	258	177
Delegationsbeslut	69	110	69

Revisorerna i Grästorps kommun

Till
Fullmäktige i Grästorps kommun
organisationsnummer: 212000-1595

Revisionsberättelse för år 2020

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Kommunstyrelsen, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Kommunrevisionen konstaterar att 2020 skapade omfattande utmaningar för kommunen mot bakgrund av Covid-19. Kommunsektorn har aldrig tidigare ställts inför situationen att hantera en global pandemi och en händelse som varit så utsträckt i tid. Kommunrevisionen avser att fortsatt följa hur kommunstyrelsen och nämnderna arbetar med att hantera konsekvenserna av Covid-19.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Grästorps kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2020.

Vi återoppar bifogad redogörelse och rapporter.

Carl-Johan Månsson har på grund av jäv inte deltagit i granskningen av miljö- och byggnämnden.

Datum enligt digital underskrift

Anders Ferrer

Carl-Johan Månsson

Roger Andersson

Ann-Charlotte Carlsson

Stefan Söljemo

Bilaga:

Till revisionsberättelsen hör bilagan:

- Redogörelse för revisionen år 2020

Samtliga fem ledamöter har signerat dokument med bank-id.

Grästorps kommun
